

Koroiset

2/2012

Koroinen
Räntämäki
Halinen
Oriketo
Metsämäki

Punainen ja valkoinen Maaria s. 3

Kaupunginosaviikot s. 4–6

Kummajaisia koskella s. 8

pääkirjoitus

Hyvää kevättä ja kesää odotellessa

TPK on tehnyt uuden sähkösopimuksen Turku Energia Oyj:n kanssa.

Kaikki aikaisemmat sopimuksen tehneet ovat saaneet Turku Energian lähettämänä sopimusehdot. Kuten muistamme, vanha sopimus päättyi 31.5.2012, ja siihen mennessä tulisi tehdä uusi sopimus sähkötoimittajan kanssa. Sopimuksen kesto on kuusitoista kuukautta, jolloin sähkön- ja perusmaksun hinta on kiinteä. Hetkellisesti voi saada edullisemman hintaista sähköä, mutta kun otetaan huomioon sopimusajan pituus, on Turku Energian sähkönhinta erittäin kilpailukykyinen.

Ylitarkastaja Seija Savo Ely-keskuksesta antoi Ely:n lausunnon Turun Seudun Jätehuolto

Oy:n hakemasta jätteen energiahyötykäytön ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA). Lausunto on luettavissa Ely:n verkkosivulla. Lausunto on mielestäni hyvin laadittu ja siihen on otettu huomioon niitä seikkoja, joita asukkaat olivat vastineissaan tuoneet esille.

YVA-menettely jatkuu siten, että Turun seudun jätehuolto Oy järjestää kuluvaan kuun aikana tutustumiskäyntejä Topinojan jätekeskukseen. Lisäksi asukkaille järjestetään työpajoja, joissa käsitellään jätteenpolttolaitoksen vaikutusta esimerkiksi ympäristöön. Työpajoista ilmoitetaan erikseen ja olisi toivottavaa, että mahdollisimman moni voisi osallistua niihin. Tämä olisi tärkeää lopputuloksen kannalta.

Tulevana kesänä järjestetään alueellamme taas kaupunkiosaviikkoja:

Koroisten viikko on 5-11.6.2012, Halisten viikko on 20-26.8.2012 ja Maarian alueen viikko 6.-12.8.2012. Suuren suosion saanut Koroisten kyläjuhla järjestetään elokuussa Koroisten kartanon alueella 11.8.2012. Kaupunkiosaviikoilla ja kyläjuhlassa on erittäin laaja ja osittain uudistunut ohjelma. Ohjelmat ovat luettavissa tämän lehden sivuilta.

Toivotaan asukkaiden runsasta osanottoa eri tilaisuuksiin.

Hyvää ja aurinkoista kesää kaikille!

Tapio Jokinen
vastaava toimittaja

Itä-Maarian aluetyön kesäterveiset

Almanakan mukaan vappu on vietetty, joten kevät on virallisesti alkanut ja ollaan vääjäämättä siirtymässä kohti kesää. Vaikka sääolosuhteet eivät välillä ole olleetkaan aina kovin otolliset, niin se ei siitä huolimatta ole pystynyt horjuttamaan ainaista lapsenuskoo kauniista ja lämpimästä kesästä. Sitä odotellessa on kuitenkin hyvä luoda lyhyt katsaus menneeseen.

Tammikuussa 2011 aloittaneen Maarian seurakunnan Itä-Maarian alueneuvoston nykyisen kokoonpanon toinen toimintavuosi on lähtenyt mukavasti käyntiin. Paneutumatta tarkemmin kaikkeen tapahtuneeseen, haluan kuitenkin mainita yhden asian toteutuneesta toiminnastamme. Alueneuvoston vahvistetun

johtosäännön mukaan sen yksi tärkeimmistä tehtävistä on kantaa vastuuta alueen jumalanpalveluselämästä ja sen niveltämisestä koko seurakunnan jumalanpalveluselämään sekä solmia ja ylläpitää yhteyksiä alueella toimiviin muihin kuin seurakunnallisiin järjestöihin, yhteisöihin ja laitoksiin.

Olen jo aiemmin kertonut KoroiSet-lehdessä tavoitteistamme kantaa huolta erityisesti Maarian kirkon tulevaisuudesta, jumalanpalveluksen osallistujamäärän kasvattamisesta ja jumalanpalveluselämän elävöittämisestä sekä monipuolistamisesta lisää maallikkoja apuna käyttäen. Tähän liittyen osallistuimme Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry:n maaliskuussa pidettyyn kevätkokoukseen Maarian pappilan tallissa,

jonka yhteydessä esittelimme toimintaamme ja ehdotimme järjestettäväksi esimerkiksi alueella vaikuttavien omakotiyhdistysten yhteistä kirkkopyhää, jolloin yhdistysten jäsenet voivat toimia Maarian kirkossa järjestettävän messun yhteydessä eri palvelutehtävissä. Ehdotus sai mielestämme positiivisen vastaanoton ja toivomme, että syksyn aikana pääsemme asiassa eteenpäin. Haluan lausua vielä yhdistyksen puheenjohtajalle Arja Iholle lämpimät kiitokset mahdollisuudesta olla mukana kokouksessa.

Kulttuuripääkaupunkivuoden 2011 tapahtumat jättivät myös toivottavasti pysyvän jälkensä alueen ohjelmalliseen tarjontaan. Tulevan kesän aikana uudelleen järjestettävät kaupunginosaviikot monipuolisine ohjelmineen antavat vahvaa uskoa perinteen syntymiseen. Esimerkiksi kesäkuun alussa vietetään Koroisten viikkoa ja elokuussa Halisten viikkoa sekä Koroisten kyläjuhla. Näissä tapahtumissa on myös Itä-Maarian alueneuvosto vahvasti mukana, joten toivon, että esimerkiksi tätä kautta myös kynnys osallistua seurakunnan eri tilaisuuksiin ja tulla mukaan vaikkapa varsinaiseen toimintaan entisestään madaltuu. Seuraa ilmoituksia ja tapahtumakalentereita, sillä edessä on jälleen varsin vilkas ja monipuolinen kesä eri tilaisuuksineen ja tapahtumineen.

Vaikka Suomi onkin tuhansien kesätahtumien maa, niin toivon siitä huolimatta, että jaksatte myös levätä ja kerätä voimia pimeneviä syksyn iltoja ja tulevaa talvea varten. Ja muistakaa samalla, että missä ja miten tahansa sitten liikuttekin – jalan, pyörin, autolla tai vesitse – niin varovaisuus liikenteessä on välttämätöntä. Kellä on maltti, sillä on valtti – näin kuuluu vanha suomalainen sananlasku.

Lopuksi haluan vielä toivottaa kaikille lehtemme lukijoille oikein aurinkoista kevättä sekä lämmintä ja kaunista kesää! Tapaamiin kesän tapahtumissa!

Itä-Maarian alueneuvoston puolesta,

Mika Ketola
alueneuvoston puheenjohtaja

Kaisa Pakkala – Pekka Saaristo

KAKSI MAARIAA

- punavalkoinen sukukunta

Koskettava kertomus elämästä entisessä Maarian pitäjässä ja sen Raunistulan kylässä Suomen kohtalon vuosina 1890–1921.

Ohjaus: Pekka Saaristo

Esitykset: Myllyojan talo, Paimalantie 374, 20460 Turku

Ensi-ilta to 14.6.2012 klo 19.00, ks. esitysjat www.altaankansa.fi

Ennakkomyynti alkanut, varaa lippusi ajoissa!

Liput: 12 €, 10 €, 6 €. Ryhmät väh. 10 henkeä aikuisten liput 10 €.

Varaukset:
Päivi Eskola, paivies@gmail.com tai puh. 040 7077 977, Sirpa Saaristo, sirpa.saaristo@gmail.com tai puh. 050 5020 137

KoroiSet

Ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa: vuonna 2012 helmikuussa, toukokuussa, syyskuussa ja joulukuussa

Jakelu

5500 kpl, jaetaan kotitalouksiin ja yrityksiin seuraavissa Turun kaupunginosissa: Koroinen, Räntämäki, Halinen, Oriketo, Metsämäki

Julkaisijat

Halinen-Räntämäki -seura, Halisten omakotiyhdistys, Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry, Maarian seurakunnan Itä-Maarian alueneuvosto, Turun kristillinen opisto, Elävän Kulttuurin Koroinen

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530, sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi

Toimitussihteeri

Hanna Nurmi, aineisto@koroinen.fi

Toimituskunta

Kristiina Annala, Ann-Christin Antell, Jaakko Erola, Tytti Issakainen, Tapio Jokinen, Tuuli Kastemaa, Eija Leino, Timo Leinonen, Virpi Lummevuori, Hanna Nurmi, Dmitri Ovtchinnikov, Janne Pelttonen, Pertti Pussinen, Pirjo Ranti

Toimitus

toimitus@koroinen.fi

Kansikuva

Dmitri Ovtchinnikov: Kevättunnelmaa KoroiSissa

Ulkoasu

Janne Pelttonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530, sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi Ilmoitustilaa on myös myytävänä Koroisten internetsivuille www.koroinen.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muodossa osoitteeseen ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa ennen lehden julkaisuviikkoa

Ilmoituksen suunnittelu ja tekstiladonta

0,10 e/pmm, aineisto osoitteeseen

ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa ennen lehden julkaisuviikkoa

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki 471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisesta satuneesta virheestä lehden suurin vastuu rajoittuu ilmoituksen hinnan korvaamiseen. Lehti ei vastaa virheestä, joka aiheutuu esim. puutteellisesta tai virheellisestä ilmoitusaineistosta, puhelinvälityksestä tapahtuneesta väärinkäsityksestä tai epäselvästä käsikirjoituksesta.

Ilmoitushinnat

koko sivu	2310 e
puoli sivua vaaka	1150 e
puoli sivua pysty	1150 e
1/4 sivua	684 e
1/8 sivua	331 e
1/16 sivua	155 e
1/32 sivua	78 e

Alennukset

Vuosialennus 20% (neljä lehteä/vuosi)

joutsen-
merkki
tähän!

www.koroinen.fi

Uusi näytelmä ja uusi teatteri Maariaan!

Turun kulttuuripääkaupunkivuoden aikana, viime kesänä, esitettiin lukuteatterina **Kaisa Pakkalan** kirjoittama sukukronikka Maarian Myllyojan talon puutarhassa. Onnistuneen tapahtuman innoittamana syntyi idea valmistaa aiheesta oikea näytelmä. Kulttuuriyhdistys Maarian allas ry. aloitti hankkeen ”Altaan kansa” ja haki Leader-rahoitusta uuden teatterin perustamiseen. Syksyn aikana Pakkala ja ohjaaja-näytelmäkirjailija **Pekka Saaristo** kirjoittivat kronikan pohjalta näytelmän, joka sai nimekseen **KAKSI MAARIAA – punavalkoinen sukukunta**. Näyttelijäkrytointi käynnistettiin ja harjoitukset aloitettiin Maarian Mahdin urheilutalolla ja Halisten Myllärintalolla helmikuun alussa.

Pukusuunnitelmat edenneet hienosti

Kansallista- ja paikallista historiaa kuvaava näytelmä vaatii luonnollisesti myös autenttisen puvustuksen. Rooleja on yli kaksikymmentä ja tarina etenee useassa aikakaudessa, joten tarvittavien pukujen lukumääräksi tulee lähes kuusikymmentä. Vaativan suunnittelutyön on tehnyt Mynämäen käsi- ja taideteollisuusopiston opettaja **Hanna Jaakola** oppilaineen. Hankkeen tiukka budjetti on vaatinut nuorilta suunnittelijoilta luovuutta ja ahkerää ”kirppisten komppaamista”. Opettajan ja oppilaiden innostuksesta tehtävänsä voi päätellä, että Turun seudulle saadaan lähivuosina lisää uusia, harrastajateattereiden kipeästi kaipaamia, päteviä pukusuunnittelijoita.

Mahdin talolta ”pelipaikalle” Myllyojan pihaan

Vapun tienoilla uutuusnäytelmän harjoitukset siirtyivät esityspaikalle Myllyojan talon pihapiiriin. Kulttuurimyönteisyydestään tunnettu, talon ehtoisia emäntä **Marja-Liisa Haapa-aho** on ottanut remakan työryhmän pelotta vastaan. Moniko meistä pystyisi ja haluaisi perustaa omalle pihalleen kokonaisen kesäteatterin? Marja-Liisa sen tekee ja samalla hänkin pääsee kertomaan kotiseutunsa ja sukunsa tarinaa autenttisissa olosuhteissa.

Talkoilla luotiin uutuusnäytelmälle puitteet

Myllyojan kuuluisat ruusut ja hortensiat saivat kyytiä, tai ainakin uusia kasvupaikkoja, kun konein ja sahoin raivattiin tilaa teatterille. Puutarhaan syntyy myös muinainen Paimalan Keinumäki ja jopa palanen menneen Raunistulan Lonttisten linjaa. Talkoiden yhteydessä on helppoa havaita harrastajateatteritoiminnan voima; joka-alan ammattimiehiä ja -naisia kyllä ryhmästä löytyy, työ joutuu ja iloinen nauru raikaa. Tuntuu kuin entisaikojen talkootunnelma olisi palannut.

Musiikki ja äänimaailma syntyy

KAKSI MAARIAA ei ole laulunäytelmä, mutta tunnelmia ja tunteita kuvailevalla musiikilla ja äänimaailmalla on kuitenkin tärkeä merkitys. Musiikin näytelmään säveltää ja äänimaailman toteuttaa alan ammattilainen **Jarno Saaristo**. Kiihkeä peli raikaa Keinumäellä ja pyhäpäivän rauhaisat, Maarian kirkonkellot kuuluivat kyllä Paimalankin kylässä.

Serkukset Wilhelm ja Kalle ”muistavat nuoruutensa kiihkon.” Vas. Joni Rättö, Timo Leinonen, Tommi Viitanen ja Ismo Reunamo.

Paikallisen historian tapahtumat kerrotaan teatterin keinoin

Tuleva näytelmä perustuu faktoihin, tapahtumiin entisessä Maarian pitäjässä. Kerromme kuinka kansakunta kasvoi läpi sortokausien kohti itsenäisyyttä ja kohti veristä veljessotaa. Miten se tapahtui ruohonjuuritasolla? Kuinka jokaisen oli valittava puolensa noissa Suomen kansan kohtalon myrskyissä. Vaikka Maaria ja koko eteläinen Suomi jäi Kansalaissodassa varsinaisten taistelujen ulkopuolelle, ei tämä kansakunnan traumaattinen kokemus täälläkään mennyt ikuisia jälkiä jättämättä. Kuitenkin elämänsäko ja optimisismi aina voittavat, kuten Tammisaaren vankilasta vapautunut, Myllyojan torppari ja ”Maarian tiktaattori”, Kalle Rantala toteaa: ”Ooja, kyl huamine on aim pare, ku eiline!”

Ohjaaja tutustumiskäynnillä Mynämäen opistolla. Toinen vasemmalta opettaja Hanna Jaakola.

Runsas yleisö palkitsee tekijät parhaiten

Aivan alusta aloittaminen ja uuden näytelmän valmistaminen on aina iso riski. Uutuusnäytelmän ohjaaja Pekka Saaristo on ottanut haasteita vastaan pitkän teatteriuransa aikana useasti ennenkin. Vaan se ei pelaa, joka pelkää! Ennakkoluuloton ja runsaslukuinen yleisö on meidän paras palkkamme. Uusi teatteri ja uusi näy-

telmä syntyvät todella vasta silloin, kun uusi yleisö on saapunut paikalle. Yhdessä me toteutamme palan paikallista historiaa ja myötäelämme menneiden sukupolvien vaiheissa.

KAKSI MAARIAA – punavalkoinen sukukunta näytelmän ensi-ilta on torstaina 14. 6. klo 19.00 Paimalan Myllyojalla, Maariassa. Tarkemmat tiedot: www.altaankansa.fi. Tervetuloa!

Taskulan risti – terveisiä esikristilliseltä ajalta

Maarian seurakunnan kappalaisen virkataloa uudistettiin 1938 Taskulan mäellä. Kun perustuksia kaivettiin, törmättiin vanhoihin hautoihin. Haudoista löytyi runsaasti esineitä: työkaluja, koruja, aseita, astioita, vaakoja ja rahoja. Rahojen perusteella hauta n:o 10 ajoitettiin 1000-luvun puoliväliin tai jälkipuolelle. Tästä haudasta löytyi hopeaketjussa oleva riipusristi. Tasavartisen ristin toisella puolella on ristiinnaulitun kuva ja toisella naishahmo. Risti sai nimen Taskulan risti löytöpaikan mukaan.

Kristus on sidottu käsistään kolmoissidoksella ristin poikkipuuhun. Ristin kääntöpuolen naishahmoa pidetään neitsyt Mariana. Jeesuksen äitikin on sidottu käsistään kaksoissidoksella. Unto Salo on kiinnittänyt huomiota Marian puvun poikkeukselliseen kuvaamis-

tapaan. Perinteisesti Marialla on maahan ulottuva hame, mutta tässä kuvassa hänellä on polvihame. Salo otaksuikin, että krusifiksin toisen puolen hahmon lähtökohtana olisi ollut Johannes Kastajan asu. Kuvataanhan Johanneksen vaate, kamelinkarvanahka, samalla tavalla lyhyenä ja kaksijakoisena kuin Marian hame.

Marian kainaloiden spiraalikuvioiden perusteella risti oletetaan skandinaavisen hopeasepän tekemäksi.

Taskulan kalmistoa pidetään talo- tai sukukalmistona. Löydetty noin 20 hautaa ovat kolmen tai neljän sukupolven ajalta. Hopean runsaus ja vaa’at viittaavat varakkaiseen kauppiassukuun. Kauppayhteydet selittäisivät hautalöytöjen kristilliset piirteet. Pakanallisesta polttohautauksesta oli siirrytty ruumishautaukseen. Hautaus oli kristil-

linen itä-länsi suuntainen ja haudoista löytyi kristinuskon symboleja, ristejä. Toisaalta runsaat vainajien mukaan laitettut hauta-antimet viittaavat perinteisiin uskomuksiin, mitä vainaja tarvitsee tuonpuoleisessa. Eräässä haudassa oli vainajan mukaan ristiriipuksen lisäksi laitettu pronssinen miniatyyrikirveen katkelma, joka osoittaa vainajan tai hänet haudanneiden turvautuneen sekä perinteiseen että uuteen jumaluuteen.

Oliko risti kaulassa haudattu vainaja kastettu? Se on mahdollista, mutta hautalöytöjen perusteella sitä ei voi todistaa. Hautaristit osoittavat, että kristilliset vaikutteet olivat kuitenkin jo rantautuneet Maarian alueelle 1000-luvulle tultaessa. Kesti kuitenkin vielä yli 100 vuotta ennen kuin kristillistyminen oli pysyvää, sillä järjestäytynyt Maa-

rian seurakunta syntyi vasta 1200-luvun alkupuolella.

Pertti Pussinen

Lähteet: Kivikoski, Ella & Gardberg, C.J., Turun kaupungin historia, Kivikaudesta vuoteen 1366 ja Salo, Unto, Kristilliset kuvat, symbolit ja ornamentit Suomen rautakauden löydöissä teoksessa Pyhän Henrikin muisto, Satakunta – Kotiseutututkimuksia XXII.

Kuvaosoite: Maarian seurakunta <http://koti.mbnet.fi/maanpaa/myyntiartikkelit.htm>

Pertti Pussinen esittelee Taskulan ristiä.

Alkuperäinen Taskulan risti on Suomen kansallismuseossa. Maarian seurakunta on saanut kansallismuseolta luvan valmistuttaa ja myydä hopeoitua ristiä lähetystyön hyväksi. Risti on myynnissä Maarian kirkossa tiekirjon aukioloaikoina 4.6.–10.8.2012 maanantaista perjantaihin kello 11–18 sekä Maarian seurakuntasiihteerillä, puhelin 02 261 7233 (ma–pe klo 9–15) Eerikinkatu 3. Ristin hinta on 30 euroa ja pienoisristi 25 euroa.

Koroisten viikon ohjelmassa on lauantaina 9.6.2012 klo 15–17 opastuskierros *Taskula ja Virusmäki – esikristilliset asuinpaikat*. Arkeologian opiskelija Juhana Ahlamo tutustuttaa Taskulan ja Virusmäen esikristillisiin asuinpaikkoihin, hautalöytöihin ja nuorempaan rautakauteen - Taskulan ristin aikaan. Lähtöpaikka on Taskulan seurakuntakodin luona, Mullintie 16.

Halisten viikko 20.–26.8.2012

”Elämää joen varressa”

Maanantai 20.8.2012 ”muinaismaanantai”

Muinaisjäännösretki Virnamäen ja Koroisten rautakautisille kohteille kävelen. Oppaana arkeologi Ann-Christin Antell. Lähtö Halistenkoskelta klo 18, Valkkimyllynkuja 2. Kierros päättyy samaan paikkaan n. klo 19.30. Reitin pituus n. 2 km. Kierrokselle mahtuu 50 henkeä.

Tiistai 21.8.2012 klo 17.30 –20

Nummen kirjastossa, Töykkälänkatu 22 ”tarinatiistai”

– Kirjallisuusmatineaa.

Keskiviikko 22.8.2012 ”luontokeskiviikko”

– **Kasviretki kävelen.** Lähtö Halistenkoskelta klo 18, Valkkimyllynkuja 2. Oppaana biologi Johanna Lampinen ja Tomi Laukka. Retkellä tutustutaan koskiseudun ja Virnamäen historialliseen kasvillisuuteen mm. kalmajuureen ja sikoangervoon. Retki päättyy samaan paikkaan n. klo 20. Reitin pituus n. 3 km.

– **Lepakoretki kävelen.** Lähtö Halistenkoskelta klo 21.30, Valkkimyllynkuja 2. Oppaana biologi Emma Kosonen. Retkellä tutustutaan lepakoiden kiehtovaan maailmaan ja yritetään havainnoida lepakoita lepakodetektorin avulla. Detektori on laite, joka muuntaa lepakoiden päästämät ultraäänet ihmiskorvan kuultaviksi. Retkelle säänmukainen vaatetus ja maastokelpoiset jalkineet. Taskulamppu mukaan. Reitin pituus n. 3 km. Paluu lähtöpaikkaan n. klo 23. **Kovan sateen sattuessa retket peruutetaan.**

Torstai 23.8.2012 klo 17–20 Halisten koulussa, Paavinkatu 13 ”toimintatorstai”

Koululla on avoimet ovet aikuisille ja lapsille.

Perjantai 24.8.2012 ”perinneperjantai”

Tutustuminen Halisten kylän vanhoihin umpipihoihin. Kokoontuminen Valkkimyllynkuja 1 kohdalla klo 18. Kävelyn aikana tutustutaan kolmen vanhan talonpoikaistalon pihapiiriin, 1800-luvun rakennuksiin ja elämään entisaikojen Halisissa. Oppaana FM Sami Männistö. Mukana Aulis Katajamäki. Kiertokäynnin päätteeksi nautitaan puutarhakahvit, johon tilaisuus päättyy n. klo 20.

Lauantai 25.8.2012 ”loimulauantai”

Yömelonta muinaistulien yönä klo 20–24. Muinaistulien yönä on mahdollisuus tunnelmoida iltayön melontaretkellä Halistenkoskelta Liedon Vanhalinnaan. Kokoontuminen Aurajoen opastuskeskuksessa (Valkkimyllynkuja 2, Turku) klo 19.30. Melonta-aika on noin 3 tuntia ja retki sopii myös harrastelijoille. Vanhalinnassa nouseaan maihin ja siellä on mahdollisuus osallistua Linnavuoren muinaistulitapahintaan. Kanootit tulee valaista ja jokainen saa pukeutua tunnelman mukaan vaikka viikingiksi. Osallistumismaksu 12 € / 6 € sisältää vakuutuksen. Osallistumismaksu ei sisällä kanootivuokran hintaa. Ilmoittautuminen etukäteen Aurajokisäätiölle info@aurajoki.net.

Sunnuntai 26.8.2012 ”HalisSunnuntai” klo 16–19

Halisten koulun pihalla ja Frantsin kentällä, Paavinkatu 13

HalisSunnuntain tapahtuma päättää Halisten viikon vieton.

”Veden tarina myllystä museoon”, Myllärintalo ja Vesilaitosmuseo avoinna oppaan johdolla klo 12–15, Valkkimyllynkuja 2

Illan ohjelmassa:

- Halisukon ja Halisakan valinnan julkistaminen
- Halisten koulun piirustuskilpailun tulosten julkistaminen ja palkintojenjako

Esiintyjinä:

- Etnisiä tanssiryhmiä
- Taivaasta Tuulee -kvartetti
- Trubaduuri Juke Lehtelä
- sirkusesityksiä

Itse toimien:

- kierrä labyrinthi ja piirrä kotiseudusta
- osallistu jalkapallon potkukilpailuun
- ratsasta ponilla
- testaa kuntosi liikuntabussissa

Myytävänä:

- ilmapalloja, lettuja, kahvia, karkkeja, makkaroita, etnistä ruokaa

Kirpputori

kuvat: Pirjo Ranti

Koroisten viikko 4.6.–10.6.2012

Maarian kirkossa ja sen ympäristössä

Aurajoen ja Vähäjoen väliin jää Koroinen ja Maaria, joilla on vuosituhanti-nen historia. Mitä niitten historiasta tiedetään ja mitä menneisyydellä on annettavana nykyajan ihmiselle? Annetaan menneisyyden puhua Koroisten kaupunginosaviikolla! Viikon aikana on tarjolla kiertokävelyjä, opastuksia ja havaintoesityksiä. Ohjelmatarjontaa on suunnattu myös lapsille ja lapsiperheille. Tervetuloa mukaan!

”Rasteilta risti!” – Maarian kirkon ympäristö ja Koroinen tutuksi historiakätköjen avulla

4.6.–10.8.2012 Maarian kesäkirkon aukioloaikoina saat kirkon kesäop-paalta vihjeet kahteentoista kohteeseen Maarian kirkossa, kirkkomaalla, pappilan pihapiirissä, Koroisissa ja Linnasmäellä. Vihjeitten avulla pääset rasteille, joissa kerrotaan kohteisiin liittyvä muisto tai asiatieto. Kohde voi olla esine, tapahtumapaikka, henkilö tai symboli. Rastit voi etsiä itselle sopivassa järjestyksessä. Pisimmillään rastit on sijoitettu vajaan kilometrin päähän kirkosta.

Rastien etsiminen sopii päiväkävelykierrokseksi, lapsi- tai nuorisoryh-män tai koko perheen yhteiseksi kävely- tai pyöräretkeksi.

Yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan 11.8.2012 Koroisten kylä-juhlilla yksi Taskulan risti ja viisi Maarian kirkon kuvamukia. Yhteystiedot voi jättää kirkon eteisessä olevaan rippikoulukorttien keräilylaatikkoon.

Maarian kirkko, Maunu Tavastinkatu 2, 20380 TURKU. Kesäopas on paikalla kirkossa 4.6.–10.8.2012 maanantaista perjantaihin klo 11–18.

”Maasta sinä olet tullut!” – Maarian kirkkomaan esittely

Maarian keskiaikainen kivikirkko ja sen ympärillä oleva kirkkomaan kätkevät lähes tuhannen vuoden ajalta hautausmuistoja. Poisnukkuneiden joukos-sa on historian merkkihenkilöitä, talollisia, vierasmaalaisia, unohdettuja ja sodissa tai onnettomuuksissa kuolleita.

Historia ja nykypäivä kohtaavat koskettavasti haudankaivajan opastetul-la muistojen kävelykierroksella Maarian kirkossa ja kirkkomaalla. Opastaji-na Pertti ja Anita Pussinen. Opastus alkaa kirkon sisältä.

Maanantaina 4.6.2012 kello 18.00 ja sunnuntaina 10.6.2012 kello 16.00. Maarian kirkko, Maunu Tavastinkatu 2, 20380 TURKU.

”Pyhät vai pahat kuvat?” – Maarian kirkon draamallinen opastus,

Maarian keskiaikaisen kivikirkon seinä- ja kattomaalaukset näyttävät yksinkertaisilta ja alkeellisilta. Ne ovat todennäköisesti kirkon rakentajien tekemiä. Joukossa on kuvia, joita on pidetty sopimattomina kirkkoon, joten ne ovat olleet piilossa kalkkikerroksen alla. Kirkko restauroitiin 1984, jolloin koko kuvamaailma paljastettiin katseltavaksemme.

Mitä kuvat kertovat nykyajan ihmiselle? Maarian kirkon rakentajamestari ja opas johdattavat kirkon kuvien avulla draamallisessa opastuksessaan keskiajan ihmisten ajatus- ja uskomusmaailmaan. Katsojat pääsevät tutus-tumaan, miten kristinusko käy vuoropuhelua kansanuskon kanssa.

Keskiviikko 6.6.2012 kello 18.00 ja opastus lapsille ja perheille perjan-taina 8.6.2012 kello 10–11. Maarian kirkko, Maunu Tavastinkatu 2, 20380 TURKU.

”Kepeästi kesään!” – yhteislaulutilaisuus

Lauletaan yhdessä kesäisiä lauluja Maarian pappilan pihapiirissä. Puhallin-musiikki tuo rytmiä ja kahvi-, tee- ja mehutarjoilu kirvoittavat kielenkantimia.

Torstai 7.6.2012 kello 18.00. Maarian pappilan pihapiiri, Sorolaisenkatu 4, 20380 TURKU.

Taskula ja Virusmäki – esikristilliset asuinpaikat

Taskulan ja Virusmäen kalmistoista on löydetty myös kristillisiä symboleja. Mitä ne kertovat 1000-luvun ihmisistä? Oliko Taskulan risti kristityn vainajan kaulalla? Arkeologian opiskelija Juhana Ahlaman johdolla paneudutaan kävelykierroksella esikristillisen ajan löytöihin Taskulan ja Virusmäen mui-naismuistoalueilla.

Lauantai 9.6.2012 kello 15–17. Lähtö Taskulan seurakuntakodin edestä, Mullintie 16, 20300 TURKU.

Koroisten viikon ohjelma

LUMO-keskuksessa 4.–10.6

Maanantai 4.6.

- Värjärikillan Turun värjärikerhon ”Värvärinä luonnosta” -näytte-lyn avajaiset klo 17, mehu- ja keksitarjoilu, Koroisten viikon avaus, LUMO-keskus

Tiistai 5.6.

- Kangasvärjäystä, LUMO-keskus, klo 12-18

Keskiviikko 6.6.

- Kangasvärjäystä, LUMO-keskus, klo 12-18
- Ikkunan korjausneuvontaa ja työnäytös klo 10-16, luento ikkunoiden korjaamisesta klo 16, Tekla Salminen, LUMO-keskus

Torstai 7.6.

- Villalangan ja raakavillan värjäystä, klo 12-18, LUMO-keskus

Perjantai 8.6.

- Villalangan ja raakavillan värjäystä, klo 12-18, LUMO-keskus

Lauantai 9.6.

- Koroisten DVD:n julkaisu, klo 10, LUMO-keskus
- Koroisten historia -luento ja kierros muinaisuuteen, Pentti Koivunen, klo 11, LUMO-keskus

Sunnuntai 10.6.

- Villivihannekset-kurssi, Ossi Kakko, klo 10-16, LUMO-keskus

Kirkkovenesoutua Maarian altaalla.

Maarian kaupunginosaviikko 6.–12.8.2012

Tänä vuonnakin kaupunginosaviikko Maariassa on tulvillaan mielenkiintoisia tapahtumia: on opastettua luontoretkeä kivikautisella polulla, suunnistuksen opetusta lapsille, gregoriaaninen konsertti, kirkkovenesoutuja, Maarian altaan ympäristön kehittämistä koskeva tilaisuus jossa asiantuntijat kertovat veden nykytilasta, kaavoitussuunnitelmista yms, esimaistelua ensi-iltaansa 14.6. valmistautuvan kesäteatterinäytelmän ”Kaksi Maariaa – punavalkoinen

sukukunta” jatko-osasta (www.altaankansa.fi) sekä Laurinpäivän tapahtuma, jota 260 vuoden tauon jälkeen vietetään nyt kolmatta kertaa alkuperäisellä paikallaan, Äkölän Krotissa, kuppikivien äärellä.

Viiikon ohjelma ei ole vielä loppuun hiottu, mukaan mahtuvat muutkin kuin Maarian Allas ry (www.maarianallas.fi), Ruusuportti ry (www.goldenage.fi/ruusuportti) ja Maarian

Laurinpäivänä esiintyvät Tiina Törö ja Minna Hokka.

Kyläyhdistys ry. Tarkkaillaa Kaupunginosaviikot ry:n ohjelmaa myös nettisivuilta www.kaupunginosaviikot.net.

Lämpimästi tervetuloa tutustumaan Maariaan, entiseen mahtipitäjään!

Teksti ja kuvat: Päivi Eskola

KE KIINTEISTÖ [A] ETAPPI LKV

Kristian Lindqvist
puh. 0400 505 887
Niuskalankatu 2
20380 Turku
kristian.lindqvist@kiinteistoetappi.fi

Länsikeskus 36,5 m²
Senioritalon viimeinen yksio, asunon pikkukoti, estettömyys huomioitu sekä asunnossa ja yhtiössä Mh. 70252 € Lo. 61148 € Vh. 131400 € Asentajankatu **Esittely sopimuksesta 0400 505 887/Lindqvist kohde 9644251**

Turku, Kauppiaskatu 209 m²
Torin kulmalla oleva 4 krs, huoneisto, tällä hetkellä toimistokäytössä, Kyseistä huoneistoa voidaan käyttää asuntona tai toimistona vaatii täydellisen pintaremontin Mh 340000€ Lo 51562€ Vh 391562€ **Esittely 0400 505 887/Lindqvist kohde 9934296**

Turku, Hirvensalo 99m²+20m²
Rauhallisella alueella oleva rivitalo koti käsittäen 4h+k+p+h+s+wc+parvi. Siistikuntoinen huoneisto kahdessa tasossa lisäksi tilava parvi kattoikkunalla, yläkerrassa myös parveke. Pitkällönnkatu 10 Vh. 209.000 € **Esittely sopimuksen mukaan 0400 505 887/Lindqvist kohde 9759656**

kiinteistoetappi.fi

Lindrothin puutarhalta vihreätä keittiöön – myös yrttisalkussa

Yrttisalkku on oiva tuotekehittelyn tulos, jos haluat yllättää vieraasi ranskalaisen tai aasialaisen keittiön makuelämyksillä. Lindrothin puutarhan salkku sisältää kolme erilaista yrttiä ja on nimensä mukaisesti helppo kuljettaa salkkuna esimerkiksi kesämökille. Yrttisalkkuja saa torilta ja hyvin varustetuista kaupoista.

Viime vuosina Lindrothin puutarha on kehittänyt toimintaansa voimakkaasti uuden tuotemerkin myötä. DeliVerde-tuotemerkki ilmentää yrityksen toimintaideologiaa tuottaa puhtaita, laadukkaita sekä maukkaita vihertuotteita. DeliVerde -tuotelajitelmaan kuuluu noin 50 erilaista ruokapöydän herkkua, ”peltokaalista yrtteihin”, kuten yrittäjä Liisa Lindroth mainitsee.

Lindrothin puutarha on auditoitu Laatu- ja Puhtaus -tuottaja vuodesta 2010 ja Puhtaasti kotimainen -merkki heillä on ollut jo kauan. Kasvit viljellään perinteisellä tavalla ilman

torjunta-aineita hyvän tuotantotavan mukaisesti.

DeliVerde-viherherkkuja myydään Turun torilla, Stockmanin tavarataloissa sekä Prismoissa ja Citymarketeissa. Lisäksi tuotteita saa myös pääkaupunkiseudulla yhteensä paristakymmenestä kaupasta. Erikoisuutena mainittakoon Turun Länsikeskuksen Citymarketissa sijaitseva salaattitori.

Lindrothin puutarhan historia alkaa vuodesta 1988, kun Hannu Lindroth rakensi ensimmäisen kasvihuoneen ja tuotteiden myynti alkoi torilla. Vuonna 1996 perustettiin Lindrothin puutarha -niminen yritys, jonka johdossa puutarhurin koulutuksen saanut Hannu toimii. Puoliso Liisa jätti työnsä IT-alan yritykseen neljä vuotta sitten ja siirtyi perheyrittäjäksi. Puutarhurin tyttärenä alan vaihto tapahtui juohevasti. Nyt perheyrittäjydessä eletään voimakkaan kehityksen aikaa, kun uuden tuo-

temerkin myötä liikevaihto on kasvanut ja poika Eero on liittynyt joukkoon omalla puutarhayrityksellä. Myynti ja markkinointi tapahtuu Lindrothin puutarhan toimesta.

Tytär Eevi on vielä opiskelija ja innokas junioreiden esteratsastuksen valmentaja.

Ulkopuolista työvoimaa on talvisin neljä, kesällä noin kaksikymmentä. Valtaosa työvoimasta tulee Ukrainasta.

Liisa ja Hannu Lindroth viettävät vapaa-ajansa Kustavin mökillä kalastellen ja usein matkustaen mukana huoltojoukkona Eevin esteratsastusreissuilla. Liisa toimii ahkerasti Turun Nuorkauppakamarissa, tänä vuonna vastuusenaattorina tukien nuorempia kauppakamarilaisia. Hänet muistetaan myös Paimalan koulun Vanhempainyhdistyksen puuhanaisena. ”Pienet koulut tulevat takaisin”, ennustaa Liisa, kun lakkauteusta Paimalan koulusta tulee puhe. Tähän on tänä päivänä

Kauppa käy. Kuvassa oikealta Mira Pitkänen, Laura Poso ja Anna Pettersson.

helppo yhtyä, kun koulujen ongelmista ja pienluokkien merkityksestä puhutaan.

Lindrothin puutarhan www.sivuilla saa lisätietoa mm. Antti Vahteran testamia ruokareseptejä ja liittymisohjeita Vihreä-Klubiin: www.lindrothinpuutarha.fi.

Teksti ja kuvat: Pirjo Ranti

Eero Lindroth tarkastamassa yrttien kasvuolosuhteita.

Oletko tyytyväinen pankkiisi?

Jos harkitset pankin vaihtoa, ota yhteyttä meihin. Kerromme mielellämme, mitä kaikkea Nordea voi tarjota sinulle. Se saattaa olla merkittävästi enemmän kuin mitä nykyinen pankkisi tarjoaa. Soita ja varaa aika 0200 3000 (pvm/mpm) ma-pe 8-20 tai tule käymään konttorissamme.

Teemme sen mahdolliseksi

Nordea

nordea.fi

Nordea Pankki Suomi Oy

PEAB

POHJOISMAINEN YHTEISKUNTARAKENTAJA

Rakentaminen aloitetaan toukokuussa!

As Oy Piikkiön Meririnne

Yhtiöön tulee 15 asuntoa. Asunnot ovat 1-tasoisia. Hyvät pohjaratkaisut, joihin voi vielä halutessaan vaikuttaa. Takkamahdollisuus. 1 autokatos- ja pihapaikka/ huoneisto. Ulkovarasto huoneiston vieressä ja 1 hääkivarasto/huoneisto. Lapsiystävällinen piha ja iso koulu lähellä. Hyvät liikenneyhteydet/ bussipysäkki lähellä. VARAA PIAN OMASI, NIIN SAAT OLLA MUKANA SUUNNITTELEMASSA OMAN KOTISI ULKONÄKÖÄ! Osoite: Virna 3, 21500 Piikkiö

Hintaesimerkkejä:

Tyyppi	Koko	Mh	Vh
2h+k+s	70 m ²	58.700€	177.000€
3h+k+s	76 m ²	59.560€	188.000€
4h+k+s	90,5 m ²	63.675€	213.000€
4h+k+s	106 m ²	69.860€	249.000€

Soita ja sovi esittely! Katso lisätietoa www.peab.fi

Peab Oy Asuntomyynti Puh. 0207 606 765* GSM 040 5862 040

Uusi osoitteemme on Pitkämäenkatu 11 A, 20250 Turku
*puhelut 8,21 snt /puhelu + 14,9 snt /min.

Nummenpakanviikko 21.5.- 27.5.2012

Maanantai

Koko perheen Kesäjuhla Q-vuoren kentällä klo 18

Maarian VPK:n soittokunta

Lippukulkue kokoontuu
Kaarinan VPK:n pihalla kello 17.45

Torvisoittoa, paloautoja, moottoripyöräpoliisi, lasten liikunta- ja teatteriesityksiä, iranilaista tanssia, kilpailuja, ilmapalloja ja paljon muuta. Makkara- ja kaffepuffetti on paikalla, totta kai.

Tiistai

Lasten Päivä Kuralan Kylämässä klo 12

Koko Kylämäen väki toivottaa kaikki lapset Pakalta ja vähän kauempaakin mummeineen ja kummeineen tervetulleiksi tutustumaan Kylämäen aitoon maalaismaisemaan. Tenaville on tarjolla monen muun ihmeellisen asian lisäksi mehua ja hevosajelua.

Tiistai

Pakan paserus klo 18

Perinteinen paserus alkaa Lauri Viljasen puistosta, Vanhan Hämeentien ja Tammitien kulmauksesta.

Aarrekarttaa tarvitaan!

Uudet aarteet odottavat löytäjäänsä, tule etsimään.

Tutun ja innostavan oppaan johdolla kiinnitetään huomio rakennetun ympäristön mielenkiintoisiin, hienoihin ja vaalimista edellyttäviin kokonaisuuksiin ja yksityiskohtiin ympäristöä unohtamatta. - Lopulta löydät itsesi Kuralan Kylämäestä.

Keskiviikko

Lyylinpäivän kaffet Kuralan Kylämässä klo 12

Kaffetta ja Tellun pullaa on tarjolla varttuneemmalle väelle entisajan malliin. Opastettu tutustumiskierros, hevosajelu ja haitarimusiikki ovat osa muuta ohjelmaa.

Kuralan Vanhaemäntä Elsa Lindahl kertoo Lyylinpäivän nimipäiväkahveista 40-luvulla.

Bussi Kylämäkeen lähtee klo 12 Omaishoitokeskuksen edestä, Vanha Hämeentie 105

Keskiviikko

Lasten satutunti ja Wanhon aikojen muistelot klo 17.30 - 19

Keväisenä iltana kerrotaan, kuunnellaan, satuillaan, jutellaan, katsellaan, kohdataan vanhaa ja uutta – tule mukaan muistelemaan ja kuuntelemaan, sinä Pakan vanha ja nuori!

Nummen kirjasto Töykkälänkatu 22

Keskiviikko

Yhteislauluilta Lauri Viljasen puistossa klo 19.30

Laulattajana on tuttuun tapaan Pakan oma kultakurkku, Pavarotti-Matti.

Ota oma tuoli mukaan, ettei tarvitse seistä, ja tule laulamaan vanhoja tuttuja lauluja, Vanhan Hämeentien ja Tammitien kulmaukseen.

Torstai

Nummenpakanpäivä klo 18

Kuvat viime vuoden juhlasta

Reipasta ohjelmaa laidasta laitaan nuorilta ikinuorille Nummenpakan koululla.

Koululla on Avoimet Ovet ihan kaikille jo kello 17. Tule verestämään vanhoja koulumuistoja!

Perjantai

Turun Vesilaitosmuseon avoimet ovet klo 16 - 19

Vanhan ajan vesitehdas - miten vettä ennen tehtiin?

Se selvinnee oppaan kertomuksista.

Kannattaa käydä kuulemassa. Museo on harvoin auki

Perjantai

Kesäillan valssit – Siltatanssit klo 19

Halisten vanhalla sillalla tanssitaan taas

elävän musiikin ja Pakan Pavarottin tahdissa kosken pauhatessa sillan alla

Lauantai

Kirpputori klo 10-14

Myyntipaikkavaraukset puh. 040 556 0760
tai pakanpientalot@gmail.com

Kierrätys kunniaan - erinomainen tilaisuus ostaa ja myydä tarpeellista ja tarpeetonta Lauri Viljasen puistossa, Vanhan Hämeentien ja Tammitien kulmauksessa.

Kaarinan Sädetytöt paistavat taas lättöjä!

Lauantai

Aurinkotarhassa tapahtuu!

Kuva Jättiläntarhasta: YLE/Minna Rosvall

Siivoustalkoot klo 12-14, porukalla paikat siistiksi ja pusikot pois Nummen Keskuspuistosta!

Musiikkia laidasta laitaan, Open Stage Aurinkotarhassa

Sunnuntai

Vesper Pyhän Katariinan kirkossa klo 18

Kuva viime vuoden Vesperistä

On hetki rauhoittua ja antaa Nummenmäen Näyttämön lahjakkaiden muusikonalkujen tuoda elämän hyvä hyrinä lähelle.

Nummenpakanviikon järjestelyissä mukana: Kaarinan VPK, Nummenpakan koulu, Nummenmäen Pientalot, Nummenmäen Näyttämö, Nummenpakanseura, Nummen kirjasto, Turun Jyry, Kuuvuoriryhdistys, Kuralan Kylämäen ystävät, Turun Seudun Omaishoitajat ja Läheiset, Nummenpakan koulun vanhempainyhdistys, Aurajokisäätiö, SPR Aurajoen osasto, Kaarinan Sädetytöt

RAKENNUSLEVYJÄ vuodesta 1970

Luotettavaa ja hyvää palvelua, nopeasti ja ammattitaidolla

Sahaus-
palvelu

LEVY-JAATI OY

Autokatu 2, Turku puh. 253 9200, fax 277 0990
email: levy-jaati@pp.nic.fi

Avoinna ark. 8–17

MONIPUOLINEN LAATUVALIKOIMA

PIKKUHERKUISTA REILUIHIN RUOKA-ANNOKSIIN!

- VEIKKAUS
- OLUTTA MUKAAN JOKA PÄIVÄ
- MYÖS KALASTUSLUVAT MEILTÄ!

TERVETULOA!

Aukioloajat: ma–pe 8–21, la 10–21, su 12–21

GRILLI JA ELINTARVIKEKIOSKI
HALISTUPA
Emmauksenkatu 1, p. (02) 253 9564

Myllärintalossa paiskitaan töitä ympäri vuoden

Vasemmalta Timo Saarinen, Mia Puotunen, kesäharjoittelija Heta Keskitalo ja Olli Ylönen.

Halistenkosken partaalla sijaitsevassa Myllärintalossa toimiva Aurajoen opastuskeskus avattiin yleisölle kesäkuussa vuonna 1999. Myllärintalosta tuli tuolloin kalastajia, ulkoilijoita, melojia ja matkailijoita palveleva opastuskeskus ja kalatietokeskus sekä yleisökahvila. Opastuskeskuksessa voi hankkia mm. kalastuslupan, vuokrata kanootin sekä saada ohjausta ja tukea melonnan aloittamisen tai vaan käydä kahvilla.

Opastuskeskuksen toiminta on keskittynyt kesäkauteen ja talossa häärtä nykyään kesäisin parhaimmillaan 10 henkilöä, joista osa on koululaisia, opiskelijoita ja muita harjoittelijoita. Nämä nuoret pitävät yllä opastuskeskuksen kahvilatoimintaa ja vastaavat kanoottien vuokrauksesta.

Myllärintalo ei ole kuitenkaan ilman toimintaa talvikauteenakaan. Myllärintalossa on toiminut alusta saakka pieni yleishyödyllistä työtä tekevä työyhteisö, joka muodostuu Lounais-Suomen kalastusalueen, Airiston-Velkuan kalastusalueen sekä Aurajokisäätiön toimihenkilöistä sekä vaihtelevassa määrin kalatalous-, ympäristö- tai kulttuurialan harjoittelijoista.

Mikä ihme on "kalastusalue"?

Kalastusalue on lakisääteinen yhteistyöelin, jonka päämääränä on edistää toimialueensa kalataloutta. Kalastusalueeseen voi

kuulua yhden tai useamman kunnan alueella olevia vesiä, jotka muodostavat kalataloudellisesti yhtenäisen alueen ja joiden kalastusoloja järjestettäessä on asianmukaista soveltaa yhtenäisiä toimenpiteitä. Kaikkiaan Suomessa on 226 kalastusaluetta. Kalastusalueen muodostavat sen jäsenet, joita ovat vesialueiden omistajat sekä ammatti- ja virkistyskalastusta edustavat tahot. Pääsääntöisesti kalastusalueet on perustettu 1990-luvun vaihteen molemmin puolin.

Lounais-Suomen kalastusalue ja Airisto-Velkuan kalastusalue kuuluvat hallinnollisesti Länsi-Suomen lääniin ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluiden toimialueeseen. Molempien kalastusalueiden vesialueet kuuluvat myös Saaristomeren valuma-alueeseen.

Lounais-Suomen kalastusalue

Lounais-Suomen kalastusalueeseen (ent. Aurajoen seudun kalastusalue) kuuluvat Turun seudun sisävedet Somerolta Mynämäelle kaiken kaikkiaan 20 kunnan alueella. Kalastusalueen 1700 ha vesialue muodostuu Paimionjoesta, Aurajoesta, Raisiojoesta, Hirvijoen, Mynäjoesta, Laajoesta, Eljärvestä, Savojärvestä ja Littoistenjärvestä.

Kalastusalue toiminnalle asetettujen tehtävien lisäksi Lounais-Suomen kalastusalue on suunnitellut ja toteuttanut useita kala- ja rapukantoihin sekä vesistökuunnostuksiin liittyviä hankkeita. Yhteistyötahojen kanssa kalastusalue toteuttaa kattavaa vesistöjen tilaan sekä kala- ja rapukantoihin kohdistuvaa tutkimusta ja suunnittelua. Lounais-Suomen kalastusalue vastaa myös vuonna 1995 Halistenkoskelle valmistuneen kalaportaan toiminnasta ja esittelystä.

Lounais-Suomen kalastusalueen isännöitsijänä toimii kalabiologi (FT) **Olli Ylönen**. Ylösen vastuulla on myös Salon Seudun kalastusalueen toiminta. Lisätietoa toiminnasta: www.lskalastusalue.net

Airiston-Velkuan kalastusalue

Airiston-Velkuan kalastusalue sijaitsee Saaristomeren pohjois-osassa ja sen toiminta-alue on Taivassalon, Mynämäen, Lemun, Naantalinn, Maskun, Turun, Kaarinan, Raision ja Vehmaan kuntien alueella. Kalastusalueella on vesipinta-alaa noin 52 600 ha ja siihen kuuluvat pääpiirteittäin seuraavat vesialueet: Turun edustan merialue Pohjois-Airistolla, Askaistenlahti, Vapparin pohjoispuoli ja Rymättylän eteläkärjestä Mynälähdän pohjukkaan.

Airiston-Velkuan kalastusalue on vajaan kolmen vuoden toimintansa aikana pyrkinyt kasvamaan vahvaksi alueensa kalatalouden edistäjäksi, ja valvomaan elinkeinokalatalouden ja vapaa-ajan kalastuksen etuja sekä ottanut aktiivisesti kantaa toiminta-alueensa ympäristöasioihin.

Airisto-Velkuan kalastusalueen isännöitsijänä toimii ikktonomi **Timo Saarinen**. Saarinen vastaa myös Satakunnan kalastusvakuutusyhdistyksen toiminnasta. Lisätietoa toiminnasta: www.airistovelkua.fi

Aurajokisäätiö on monessa mukana

Vuonna 1994 perustetun Aurajokisäätiön toiminnan tavoitteena on ekologisesti terve ja maisemallisesti sekä virkistyskäytön kannalta vetovoimainen Aurajoki. Säätiö ei pyri tähän tavoitteeseen yksin, vaan yhteistyötä tehdään useiden toimijoiden kanssa kuten Aurajoen varren kuntien, yhdistysten, yliopiston, koulujen ja muiden oppilaitosten kanssa. Uusimpana yhteistyön tuloksena saamme Aurajokele melontaluontopolun, jonka avajaisia vietetään elokuun lopulla.

Näkyvin osa säätiön työtä on opastuskeskuksen ja melontatoiminnan pyörittäminen. Muu toiminta muodostuu virkistystoiminnan kehittamisestä, toimialueen viljelijöille suunnatusta vesiensuojelu- ja erityistukineuvonnasta sekä vesilaitosmuseon kehittämisestä. Keskeisessä asemassa vuonna 2012 ovat edelleen Aurajoen vesiensuojeluun tähtäävä työ ja jokivarren virkistyskäytön kehittäminen, mutta uutena tärkeänä tehtävänä on uuden kehittämisohjelman, Aurajoki-ohjelman, laatiminen.

Ohjelman valmistelun lähtökohtana ovat Aurajoen lähi-alueilla tapahtuneet muutokset ympäristön sekä toiminnan näkökulmasta. Lisäksi kerätään alueen asukkaiden, toimijoiden ja kuntien näkemyksiä Aurajoen kehittämisestä. Osallistavan ohjelmatyön kautta nousevat esiin kehittämistarpeet,

Tulevia tapahtumia

Aurajokisäätiö yhteistyökumppaneineen järjestää tänä vuonna kaksi melontaretkeä Aurajoella! Melontakausi Aurajoella avataan kanoottiretkellä Halistenkoskelta kaupungin sykkeeseen ja jatkuu syksyllä iltayön melontaretkellä Halistenkoskelta Liedon Vanhalinnaan. Toukokuussa Nummenpakaviikolla ja kesäkuussa Koroisten viikolla Vesilaitosmuseossa on avoimet ovet. Yksi tärkeimmistä tapahtumista on myös Myllärintalon kesäkauden avajaiset.

VESILAITOSMUSEOSSA avoimet ovet Valtakunnallisella Museoviikolla 15.5.2012 klo 15-18 sekä perjantaina 25.5.2012 klo 17-19. Vesilaitosmuseo sijaitsee Turun vesilaitoksen pihapiirissä osoitteessa Valkkimyllynkuja 2. Vesilaitosmuseota pidetään muuna aikana avoinna ryhmille tilauksesta. Lisätietoja: www.vesilaitosmuseo.fi tai www.aurajoki.net

KEVÄTMELONTA lauantaina 26.5.2012 klo 11-15

Kevätmelonta suuntautuu kaupungin sykkeeseen. Kokoontuminen Aurajoen opastuskeskuksessa (Valkkimyllynkuja 2, Turku) klo 10.30. Melonta-aika on noin 3 tuntia ja retki sopii myös harrastelijoille. Matkalla voit kuunnella tarinoita mm. Turun siltojen historiasta. Osallistumismaksu 12 € / 6 € sisältää vakuutuksen. Kanootteja voi vuokrata retkeä varten muun muassa Aurajoen opastuskeskuksesta. Ilmoittautuminen etukäteen Aurajokisäätiölle.

AURAJOEN OPASTUSKESKUKSEN AVAJAISET perjantaina 1.6.2012.

Päivän ohjelma on vielä suunnittelun alla, mutta luvassa on ainakin Vähällä vedellä -näyttelyn viralliset avajaiset, kalastusta, kalaportaan esittelyä, ilmaismelontaa, rysäsilakkamaistiaisista, haavikalastusfilmin katselua, myyjäisiä ym. ym. Myös vesilaitosmuseo on avoinna avajaispäivänä. Lisätietoja lähempänä ajankohtaa www.aurajoki.net

VESILAITOSMUSEOSSA avoimet ovet perjantaina 8.6.2012 klo 17-19. Vesilaitosmuseo sijaitsee Turun vesilaitoksen pihapiirissä osoitteessa Valkkimyllynkuja 2. Vesilaitosmuseota pidetään muuna aikana avoinna ryhmille tilauksesta. Lisätietoja: www.vesilaitosmuseo.fi tai www.aurajoki.net

YÖMELONTA muinaistulien yönä lauantaina 25.8.2011 klo 20-24

Muinaistulien yönä on mahdollisuus tunnelmoida iltayön melontaretkellä Halistenkoskelta Liedon Vanhalinnaan. Kokoontuminen Aurajoen opastuskeskuksessa (Valkkimyllynkuja 2, Turku) klo 19.30. Melonta-aika on noin 3 tuntia ja retki sopii myös harrastelijoille. Vanhalinnassa nouseaan maihin ja siellä on mahdollisuus osallistua Linnavuoren muinaistulitapahtumaan. Kanootit tulee valaista ja jokainen saa pukeutua tunnelman mukaan vaikka viikingiksi. Osallistumismaksu 12 € / 6 € sisältää vakuutuksen. Osallistumismaksu ei sisällä kanoottivuokran hintaa. Ilmoittautuminen etukäteen Aurajokisäätiölle.

HUOM: Melontaretkien osallistumismaksut sisältävät tapaturmavakuutuksen, mutta ei melontavälineitä. Mukaan voi lähteä omalla kanootilla tai menopelin voi vuokrata Aurajoen opastuskeskuksesta. Kanootti tai kajakki on varattava etukäteen!

Kanootin vuokrausta voi kysellä myös seuraavilta tahoilta: JR Eräpalvelut; p.044-309 8914, www.jrapalvelut.com Silver River Melontakeskus, p.050-5568920, www.silverriver.fi Saaristomeren melojat ry, p. 041-4565223, www.melajat.net

VARSINAIS-SUOMEN MUSEOPÄIVÄNÄ 26.8.2012 vesilaitosmuseossa on avoimet ovet.

AURAJOKIFESTARIT TURUN PÄIVÄNÄ 8.9.2012, jolloin Myllärintalolla ja Halistenkosken tuntumassa on monenlaisia tapahtumia aikaisempien vuosien tapaan.

VALTAKUNNALLISTA KALASTUSPÄIVÄÄ VIETETÄÄN 30.8.2012 ja elokuun lopulla on myös AURAJOEN MELONTALUONTOPOLUN AVAJAISET.

Lisätiedot, kanoottikyselyt ja ilmoittautumiset:
Aurajokisäätiö/Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo
Valkkimyllynkuja 2, 20540 Turku
s-posti: info@aurajoki.net
Aurajoen opastuskeskus puh. (02) 2623 441
Aurajokisäätiö puh. (02) 2623 442 tai 044 553 7408
www.aurajoki.net

joiden pohjalta voidaan suunnitella konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on nostaa esille ne Aurajokeen kohdentuvat kärkeätoimenpiteet, joita lähdetään viemään eteenpäin laajalla yhteistyöllä sekä hanketoiminnalla. Tuleva Aurajoki-ohjelma tehdään palvelemaan kaikkia Aurajoen kanssa tekemisissä olevia toimijoita.

Jos haluat kertoa omista ajatuksistasi Aurajoen kehittämisen suhteen, ota yhteyttä! Tulemme myös pyydettäessä eri tilaisuuksiin kertomaan ohjelman valmistelusta ja keskustelemaan aiheesta.

Lisätietoja: Mia Puotunen, mia.puotunen@aurajoki.net tai 044 553 7408.

Meille on helppo tulla

Raunistulan Apteekki

P Ilmaiset parkkipaikat oven vieressä

♿ Invapaikka, pyörätuoliluisa ja automaattiovet

Avoimna: arkisin 9-19 ja lauantaisin 9-15

Satakunnantie 19, Turku
puh ja fax 020 740 4300
www.raunistulanapteekki.fi

Hämeentie 24, 20540 Turku
puh 02-276 4740
Avoimna ma-pe 9.00 – 18.00
la 10.00 – 15.00

Turun Nummenmäen Apteekki
Nummisbackens Apotek

HUOLLOT JA KORJAUKSET
KAIKKIIN AUTOMERKKEIHIN.
MYÖS ILMASTOINTIHUOLLOT JA
DIAGNOSTIIKKATESTAUKSET.

AUTO-SALO

Kärsämäentie 4 Turku
Puh. (02) 2539 331

Sara Palin

Epäkuollut kuningaskin viihtyy Halistenkosken rannalla.

Halistenkoski – kuvaajan unelma

Jo useampana sunnuntaina aurinkoisesta kevätäästä nauttineita kävelijöitä on Halistenkosken kohdalla tervehtinyt muukin näky kuin koskessa kuohuva vesi ja rannalla seisovat kalastajat. Muutama viikko sitten **Susanne Hedenstam** kapusi poseeraamaan kosken kalaportaille hieman keskeneräisessä, Taru Sormusten Herrasta -elokuvasarjasta tutussa sormusaave-puvussa. Kosken kuohut ja virtaava vesi tarjosivat sopivan taustan koekuvaukselle. Seuraavana sunnuntaina

takatalven kokemaa Halistenkosken ympäristö toimi jälleen Mordorin, pahan valtakunnan, sijaisena hiukan muunnellulle versiolle puvusta. Lopullinen versio puvusta tulee olemaan osa viiden hengen sormusaaveryhmää. Ryhmä osallistuu ensi kesänä järjestettävän roolipelialan tapahtuman, Ropeconin, pukukilpailuun. Auringonpaiste ja koski ympäristöineen tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden moneen erityyppiseen valokuvaamiseen. Perheen lasten ulkoilun kuvaaminen, tai

luonnon tallentaminen muistikortille onnistuu vaivattomasti kosken ympäristössä. Siinä sivussa se tarjoaa myös loistavat puitteet erilaiseen aikakaustuvaamiseen, sekä dramaattisen maiseman elokuvapuvuille. Halistenkosken ympäristöstä löytyy tausta millaiselle tahansa kuvalle, sekä sopiva valo – jos aurinko vain suo apunsa innokkaalle amatöörikuvaajalle.

Sara Palin

Sara Palin

Kalaportilla tasapainoilu vaatii mallilta uskallusta.

Pasi Leino

Arno Kasvi Ruissalon niinipuunmetsässä.

Niinistöä kaikille

Näin vaalivuonna, kun nimet Niinistö ja Haavisto ovat kaikkien huulilla, on syytä palauttaa mieliin niimien taustaa.

Takametsässä, kaukana kotoani oli niinistö, sillä nimellä isoisa sitä kutsui. Metsä kuului isälleni ja meidän suvulle. Kun siellä isoisan kanssa kierreltiin, hän näytti niinistön minullekin.

Kuusi suurta niinipuuta kasvoi kivisessä rinteessä, takana kohosi korkea kallio, johon paistoi aurinko suoraan keväällä ja talvella, puiden ollessa lehdetöntä. Muuten alue oli sekametsää, suurten

niinipuiden ympärillä kasvoi vain vähän kuusia ja leppiä. Isoisa sanoi, että täällä oli ollut joskus ammoisina aikoina suuri niinistö, josta koko kylä haki silloin niintä. Niinipuita oli ollut monta hehtaaria ja verotkin maksettiin niinellä, jos se oli kelvollista eli hyvää ja pitkää. Osa niinistöin puista kaadettiin keväällä toukokuun jälkeen, aisan paksuisina ja ennen kuin lehti puussa oli täysikokoinen, noin viiden vuoden välein. Rungot nostettiin metsässä rakennetuille sahapukeille ja niinen kiskonta aloitettiin. Puista kuori irtosi keväällä helposti, kun nestevirtaus oli hyvä. Nila tuoksui mahlalle ja puun neste valuin pitkin kynärpäitä vaatteille. Kuoriossa kiskottiin irti nilasta ja puhtaat, pitkät nilakerrokset asetettiin havupuiden alle varjoon kuivumaan. Myöhemmin, kun oli enemmän aikaa, kuivahtanut nila vietiin kotiin puhdistamista varten. Kuivista nilalevyistä kiskottiin irti ohuita säikeitä, niintä.

Niinellä oli maksettu kruunun veroa, koska sitä tarvittiin laivoissa niiden köysistöissä määrättömästi. Osa niinestä käytettiin kotona hevosvaljaisiin ja muuhun sidontaan. Sekoitettiin niintä hampuköysiinkin, jos kasvukausi oli ollut kylmä ja hampun kasvu huonoa ja lyhytvartista.

Isoisa kertoi, että viikinkiaikana kallon laelta, joka on vanhojen niinipuiden latvuksia korkeammalla, työnnettiin syksyisin koko kylän voimin kuolevat vanhukset alas kivikkoon. Työntäminen tehtiin pitkällä rangalla, jota pitelivät kaikki viikinkikylän kädet ja jolla kuoleva seonnut vanhus tyrkättiin alas. Näin

tehtiin aina silloin, kun kylässä oli ruokaa vähän ennen talven tuloa. Isoisan mukaan nykyiset niinipuut kasvavat rehevästi kivikossa, koska siellä on viikinkien luita. En uskaltanut väittää vastaan isoisälle, joka saattoi olla ankara, jos keskeytin hänen puheensa lapsen kysymyksillä.

Niinistön nykyiset niinipuut olivat sekametsän suurimpia puuta, varmaan yli 25 metriä korkeita ja tyvestä laajoja ja lahojakin. Tikan tekemistä koloista voi nähdä alas runkoon, joka oli aivan onto. Silti puu oli vihreä latvastaan ja voimakkaan näköinen. Niinistön puut olivat selvinneet ainakin kahdesta metsäpalosta, havupuiden palaessa ympäriltä rangoiksi, kuin soihdut. Palossa vain lehdet olivat kuumuudessa hieman käpristyneet, sillä niinipuussa ei ollut mitään palavaa. Tilaa ja valoa oli tullut puiden ympärille runsaasti, kun kuuset olivat kärventyneet metsäpalossa.

Isoisa kertoi edelleen, että isonvihan aikaan tehtiin peltoja metsiin. Silloin kaskettiin koko niinistö, joten monet puut kuolivat ja raivattiin kivettömiltä aloilta pois. Sodan aikana oli pakko olla piilopeltoja nauruille ja ohralle poluttomissa ja tietömissä takametsissä. Tämä siksi, että venäläiset eivät olisi löytäneet viljelyksiä ja vieneet satoa itselleen ja hevosilleen. Vain muutama suuri puu jäi lähelle, kallon aluslehtoon, josta niitä on hieman levinnyt takaisin entisen niinistön alalle.

Monet yrtit kasvoivat niinistössä hyvin. Keväällä oli runsaasti valoa, koska niinipuut

lehtii myöhemmin kuin koivu. Sinivuokot, valkovuokot, konnanmarjat, maariankämmevät, linnunherneet, ketunleivät, käenrieskat, imikät ja muut lehtokasvit voivat kukkia niinistössä runsaassa kevätvalossa. Kaikki kukkakasvit saavat ravintoa nopeasti lahoavista niinipuun lehdistä ja viihtyvät erikoisen hyvin niinistössä.

Nyt on muotia, että metsänomistajat istuttavat vanhojen niinistöjen paikoille metsiinsä aitoja, suomalaisia niinipuun taimia. Taimia on viety kesämökeille, rantatonteille, vanhoille laidunmaille tarkoituksena palauttaa vanhat niinistöt. Aikaa kuluu parimiespolvea siihen, kun puut ovat riittävän suuria ja alkavat itse levitä ympäristöönsä. Mutta se kannattaa, varsinkin jos on mehiläisen kasvattaja. Heinäkuun lopun niinipuun kukinta antaa kennoihin litrakaupalla paras- ja keltaista hunajaa. Mehiläiset kyllä tietävät mikä on parasta ja hylkäävät kaikki muut kukat, kun niinipuu kukkii. Ennen piit ja paimenetkin joutuivat keräämään niinipuun kukkia kartanon rouville, jotka käyttivät kukat lämpimässä vedessä haudutettuna tukkanpesuun ja muihin iholiemiin.

Kun metsään istutetut uudet niinipuut ovat varttuneet näyttäväksi niinistöksi voi käydä niin, että virkamiehet tulevat ja aitaavat sen. Niinistö niinipuineen julistetaan valtion omaisuudeksi ja aitaus määrätään Natura-alueeksi, johon istuttaja ei saa sen jälkeen koskea. Jos olet ajatellut käyttäviä niinipuitasi vaikka arvomöppeleiden tekoon se ei onnistu, koska niinilehtosi on korotet-

Pasi Leino

Niintä saadaan lehmuksen kuoren alta.

tu korkeampaan kastiin. Niinistön puista ei saa kiskoa niintä, siellä ei voi laiduntaa lemmiä, eikä muita kotieläimiä. Uuden läänityksen jälkeen vain herra susi, peurat ja hirvet saavat nauttia niinipuutiesi katveesta. Silti suosittelen jokaisesta, jolla on pienikin maapläntti hallussaan, istuttamaan elinaikanaan edes yhden niinipuun, tai mieluummin kaksi, metsään tai puutarhaansa. Kesämökkkitontit ovat erityisen sopivia niinistön kasvattamiseen. Niinipuut viihtyvät lähellä vesistöjä eli maassa, jota ihmisen toiminta on jo rikastanut ravinteilla. Ja eihän sitä tiedä koska EU kieltää muovinarut ja joudumme niiniveroa keräämään. Silloin on hyvä olla omaa niinistöä hieman kasvamassa, että ainakin lapsenlapset saavat kudottua itselleen niinimekkoja, verhoja ja muita kodin tekstiilejä luonnon tarpeista.

Arno Kasvi

Outi Tuomela

Tekemisen meininkiä LUMO-keskuksessa huhtikuussa 2012.

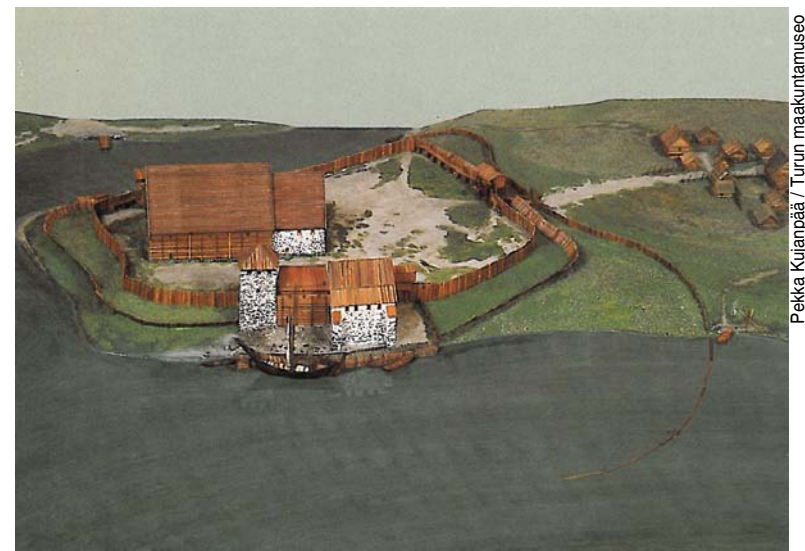
Mikä Elävän Kulttuurin Koroinen ry?

Koroinen on historiallisesti merkittävä alue, jonka säilyminen kokonaisuutena on tärkeää. Laajamittaiset arkeologiset kaivaukset ovat vielä kokonaan tekemättä, mutta koekai-
rauksien perusteella tiedetään, että maassa on aarteita ja menneisyyttä noin 800-luvulle saakka, siis paikka on ollut asuttuna jo 1200 vuotta. Korosten piispanlinna, kirkko ja piispankartano ovat edelleen monelle kaupunkilaiselle täysin tuntematonta kansallista ja paikallista historiaa, ja edelleen kysytään, missä se Korosten risti oikein on. Puhumattakaan muinaiskaupungista eli varhaiskeskiaikaisesta vanhasta Turusta, joka tiedetään, mutta josta virallinen historiantutkimus mieluummin vaikennee kuin puhuu. Monta kiveä on vielä kääntämättä ja alue väittelemättä.

Koroissa on toiminut Turun ammattikorkeakoulun LUMO-keskus vuodesta 2007 lähtien, jonka tehtävä on ollut edistää luonnonmateriaaliosaamista. Materiaalipankkiin on koottu mm. Turun puistoista kaadettuja jalopuita, joista pikkuhiljaa työstetään taideteoksia, puistonpenkkejä ja muuta arvokasta, jota voidaan palauttaa esineinä takaisin puistoihin. Parhaillaan valmistetaan suurista jalavapölkkyistä puistonpenkkejä, jotka on tarkoitettu sijoittamaan Saaranniemen ranta-alueelle. Materiaalipankista löytyy myös talvista järviruokoa, erilaisia pajuja, tuohtia, päistäreitä, villaa ym. LUMO-puodissa myydään paikallisia käsitöitä ja luonnonmukaisia rakennusaineita esim. ekologisia maaleja.

LUMO-keskuksen työtä ja ideoita jatkamaan on perustettu yhdistys Elävän Kulttuurin Koroinen ry. Yhdistyksen tarkoitus on varmistaa, että kulttuurisesti arvokas paikka säilyy ja siellä toteutetaan paikan henkeen sopivia tapahtumia kuten näyttelyitä, kursseja, tutkimusta, permakulttuuria, luomuviljelyä ja jossa perinteet siirtyvät, taiteet, performanssit, käsityöt elävät arkea ja juhlaa. Yhdistys myös vuokraa päätaloa yksityistilaisuuksiin ja ylläpitää sunnuntai-kahvilaa.

Koroisten kolmannet kyläjuhlat on lauantaina 11. elokuuta klo 12-21. Tule mukaan järjestelyihin tai ohjelmaan, myös myyntipaikkoja on tarjolla.

Pekka Kujanpää / Turun maakuntamuseo

Koroisten piispankirkko ja kaupapaikka 1200-luvun lopulla. Pienomalli Reino Mattila.

Liity yhdistykseemme maksamalla Elävän Kulttuurin Koroinen ry:n jäsenmaksu 5-20€ tilillemme Liedon Osuuspankki FI4147130010023661

Kristiina Annala ja Outi Tuomela

Tied. puh. 044-9074597
koroinen@gmail.com
www.lumoverkosto.fi

Kuralan kirsikkatarha kukoistaa. Kuralan Kylämäen ystävät järjestävät toukokuussa kukinnan ollessa komeimmillaan Kirsikankukkujuhlan museomäellä.

Kevät saapuu Kuralan Kylämäkeen

Ensimmäiset leskenlehdet, skillat, krookukset ja jopa sinivuokot ovat kukassa hiljan sataneen lumen joukossa.

Alueen ainutlaatuinen maisema ja rauhasa maalaistunnelma miltei keskellä kaupunkia muistuttavat, miten tärkeää osaa asumisympäristön vuodenvaihtelu näyttää hyvinvoinnissamme.

Euroopan Unionissa valmistellaan parhaillaan lainsäädäntöä, joka velvoittaa raivaamaan betonivälikkoja ja luomaan viheralueita kaupunkien Salo ja Raisio ovat jo perustaneet kaupunkiniityt asukkaistensa viihtyisyyden lisäämiseksi. Turussa on tehty ansiokas viheraluesuunnitelma vuosille 2006-2015, mutta kaupungin ympäristö- ja kaaavoituslautakunta on toimillaan rapauttanut hyvät päätökset.

Ympäristöministeriön viime vuotinen kevätkuukki-seminaari käsittelee juuri näitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin perustekijöitä: viheralueita ja puistoja.

Turku on viime aikoina kiihtyvällä vauhdilla kaa-voittanut puistojaan betonirakennelmien alustaksi. Myöskin Kuralan Kylämäen vuoden perinnetalokas 2012 - kunniakirjalla palkittu ympäristö on koke-massa saman kohtalon. Yli puolitoista tuhatta vuotta viljellystä perinteisestä pelto- on lohkaistu puolet,

mikä tarvelee maisemakokonaisuuden ja tuhoaa vielä tutkimattoman arkeologisesti ja ekologisesti ainutlaatu-
tuisen peltoalan.

Kaupunginvaltuustossa hiljattain tehty aloite jäljelle jäävän peltoriekaleen maanrakennuksella tehtävästä "parantamisesta" osoittaa, ettei alueen arvoa ja muinaispellon merkitystä ole lainkaan ymmärretty. Kokonaisuuden säilyttäminen tuleville turkulaisille ja täällä käyville vierailijoille keitaana ja henkisen hyvinvoinnin lähteenä on jokaiselle itsestään selvää. Erillisen asuinalueen perustaminen Kaarinan kaupungin rajalle viittaa kuntien yhteisiin intresseihin kansallismaisemaan liittyvän maisemakokonaisuuden järjestelmälliseen kaventamiseen ja pitkällä tähtäimellä alueen virkistyskäytön menettämiseen. Muutaman talon olohuoneen ikkunanäkymää pidetään tärkeämpänä kuin tuhansien luonnosta ja avarasta maisemasta nauttivien kansalaisten perustuslaillista oikeutta viihtyisään ympäristöön.

Yli vuoden jatkunut kamppailu alueen arvon säilyttämisen puolesta vaatii edelleen ponnisteluja ja kaikkien luonnon ystävien yhteistoimintaa tilanteen hallitsemiseksi pysyvien vahinkojen välttämiseksi.

Antti Jääskeläinen

Niitä näitä Raunistulasta

Vähäjoen suistossa on matala, kivinen koski ja kosken rannalla entinen nahkurin torppa. Raunistulan puolella, Virusmäen rinteessä on Alfan rakennuksia.

Sotaleikkiäkö? Juostiin pitkin pihvoja ja kujia. Lyötiin käsiä tasa-tahtia kylkiin, alas reisiin, jos kädet niin alas ulottuivat. Samalla huudettiin ”plakata plakata punikit tulevat!”

Silvanin portilla odotimme, että milloin tytöt tulevat koulusta. Pian heidän tultuaan he avasivat kaupan, jolla oli oma sisäänkäynti, ovi ullaholle. Ruokatarvikkeet olivat tuoreita. Niitä saatiin keväiseltä nurmikolta. Voikukan lehdet olivat silakoita, varret makkaroihin ja keltaisesta kukkasesta saatiin voita.

Polkupyörän riisuttu vanne oli haluttu väline. Sen piti kuitenkin olla puusta tehty. Rautainen oli raskas pyörittää, kun sen uran pohjalla ohjauskeppi ei tahtonut kunnolla luistaa. Vanne oli kaatumatta vain, jos juoksit riittävän lujaa.

Kävin jo koulua, kun muutimme toisaalle Raunistulassa. Viimeistään silloin jäi tuollaiset pikkukakaran leikit. Tilalle tuli esimerkiksi jalkapallo. Se vaan harmi, että alan monopoli oli Lehtovirran Kallella. Hän nimittäin omisti ainoan jalkapallon, joka oli poikasakin keskuudessa. Viljo-isä pelasi jalkapalloa Kisa-Veikoissa ja hän oli sieltä saanut ”raakkipallon”. Eivät ne ongelmat tähän loppuneet, vaan vielä oli – olimme ilman pelikenttää.

Niin sanonut Alfan tienhaaran tuntumassa oli entistä Kastun peltoa, joka oli vuokrattu ympäristön asukkaille perunapalstoiksi. Pariin kulmaukseen oli jäänyt pieni alue joutomaaksi niiden kivikoisuuden vuoksi. Niillä yritimme pallotella. Jalkapalloa ei voinut harjoittaa, sillä monesti pallo karkasi potkujen seurauksena perunannaattien sekaan. Siitä vihannesten viljelijät tulivat vihaisiksi.

Meidän oli sopeuduttava. Suutarissii palloilimme seuraavaan tapaan. Oli polttaja, joka otti pallon haltuunsa. Muiden oli mentävä nurmikolle istumaan. Kohta kaikki väännyivät selälleen, koska jalat olivat ainoat, joilla vois itseään suojata poltolta. Siis edelleenkin voi potkaista palloa saadakseen sen mahdollisimman kau-

as itsestään. Tämä oli tehtävä nousematta seisomaan. Polttajan oli jatkettava yritystä pallon uudesta ”lepopaikasta” käsin. Meidän suurella liiketalon pihalla sentään saatiin pelata polttopalloa tai muuta sellaista. Vielä siitä perunamaasta. Sitä ei enää ole. Suuren osan siitä peittää hiekkakenttä, joka on mainio muun muassa jalkapallon peluuseen.

Talviurheilusta

Suksia lienee riittänyt kaikilla. Kellään ei ollut siteitä. Mäystimen ohella ”pitoa” parannettiin auton sisärenkaasta leikatulla kumilenkillä. Alakoulun aikana minulla oli Nurmiluistimet. Hokkarit (luistin-luistimen ja kengän yhdistelmä) kokivat siihen aikaan läpimurron. Toisin sanoen yhä useammalla oli hokkarit. Vastaavasti työillä näkyi kaunoluistimia Nurmiluistimien sijaan.

Käännyin aina äidin puoleen, kun rahaa tarvitsin esimerkiksi elokuvia varten. Nyt oli niin suuresta asiasta kyse, että oli pakko kääntyä isän puoleen. Sattui niin, että meillä oli eräs mieshenkilö käymässä. Häneltä sain tukea, kun menin isältäni luistimia pyytämään. Sain luvan noutaa sellaiset ”Mainos”-luistimet Puutorin rautakaupasta. Jo seuraavana päivänä opettajamme vei meidät Pulmussuolle, jossa laaja alue on veden peittämä ja se jäätyy aina ensimmäiseksi.

Meillä lapsilla oli mainio kelkkamäki. Virusmäen ahde oli vanhan Tampereentien reitillä. Siinä liikenne loppui melkein kokonaan, kun uusi Tampereentie oli otettu käyttöön. Hylätyillä Nurmiluisteilla oli käyttöä. Niistä rakennettiin Konu eli ohjattava kelkka. Linnanfältillä sitä kutsuttiin piuraksi ja Parkinkadulla resinaksi. Edessä oli yksi luistin, jota voisiin kääntää vetonarulla käsin istuen. Samassa asennossa voitiin ohjata myös jaloilla. Takana istuimen alla oli kaksi luistinta rinnakkain.

Raunistula

Historiallinen Raunistulan kylä käsitti 57 taloa. Oli kaksi Lontista ja Konsaa sekä Vätti. Kun 1900-luvun kahta puolin rakennettiin niin paljon, että Virusmäen ja Kastunkin kaikki joutomaat olivat asumiskäyttöön Aninkaisten tullista aina Virusmäen taloon sakka, tuli Tampereentien varret täyteen rakennetuksi. Eikä siinä kaikki, vaan taustalla olevat mäet täyttyivät asukkaista. Suurin osa näistä taloista oli rakennettu tarkoituksella, että niissä tulee toimimaan kauppaliikkeitä ja pienyrityksiä. Kaikista edellä mainituista taloista tuli ”yhtäpuuta” viimeistään silloin, kun valtiovalta antoi lain taajaväkisistä yhdyskunnista. Suuren kaupungin kyljessä tämän esikaupungin asukkaat saivat elantonsa, mutta Raunistulassa ja sen läheisyydessä oli useita tehtaita, jotka tarvitsivat työvoimaa.

Oliko Raunistulalla keskustaa? Mikä on keskustan tunnusmerkki? Suutarinkatu alkoi Tampereentiestä ja jatkui lähelle Alfa-mäkeä. Suutarinkadun jatke, Tampereentien ylityksen jälkeen jatkui Kansakoulunkadun nimellä päättyen jyrkän ahteen alla. Mäen päällä sijaitsi koulun portti. Edelleen kaupunkiin päin (sanottiinko Turkuun päin?) mentäessä oikealta tuli Suomenkatu. Ja vielä vähän eteenpäin mennessä oltiin Konsan navetan luona. Sen nurkan luota vasemmalle lähti tie jyrkkään nousuun Konsanmäen päälle. Myös oikealle meni tie, joka ylitti Vätiinmäen. Vielä on syytä mainita Konsan kartanona nykyisin tunnettu talo, jonka nurkalta lähtee Konsalinja. Tässä nyt mainittu ”tienvarsi” oli ns. keskellä kylää. Jo Aninkaisten tullista alkaen oli lähes kaikissa tienvarsitaloissa kauppia ja muita yrityksiä, ja samoin se jatkui aina Virusmäkeen saakka. Vielä on erikseen mainittava Alfan tienhaara. Siinä Raunistula-Korppolaismäki linja-autot kääntyivät odottaen paluuta Kauppatorille.

Alun perin viime vuosisadan alussa juurikassokeritehtaaksi rakennettu Alfa siirtyi Barkerin omistukseen ja Barker siirtyi kokonaan Linnankadun ja Aurajoen varrelta Raunistulaan sodan jälkeen. Ei puhuta enää Alfan tienhaarasta vaikka se on edelleen samassa paikassa. Renforsin kujan suuta linja-autot tarvitsivat kääntyäkseen. Tämä kuja on suljettu ja se on jaettu naapurien kesken. Näistä naapureista kaksi harjoitti leipomoliikettä. Kuja-tie jatkui uuden Tampereentien yli Laihasmäkeen, joka täyteen asuttuna muodosti eräänlaisen Raunistulan etäispäätteen. Alfan tienhaarassa oli aamuisin ja myös työajan päättyessä melkoinen kuhina, kun monta sataa käsittävä työväki oli liikkeellä. Mutta tietä ei tehtaalle ollut. Siihen aikaan työväestön piti itse huolehtia ruokatunnin eväistään. Tienhaarassa olevan ruokakaupan piti olla valmiina palvelemaan tätä nälkäistä joukkoa.

Raunistula alkoi, sitä Tampereentien suunnalta lähestyessä, Virusmäen talosta. Vastapäätä sitä, tien oikealla puolella oli suuri punaiseksi maalattu makasiini. Firestone-renkaiden edustaja oli saanut sen fasadipuolen seinän käyttöönsä. Siihen oli maalattu 20-luvun henkilöauto ja iskulause ”Eniten matkaa markalla” sekä rengasmerkki Good Year. Itse talosta ja muista sen rakennuksista ei mitään jäljellä. Vanha Tampereentie on vuosia sitten muutettu Virusmäentiksi. Hävinneen talon luota nouseva ahde on varmaan ollut vuosisatoja nimeltään Virusmäki – tai Vierusmäki. Harjun Turun puoleisessa päässä on laskeutuva ahde, jota sanotaan Krapussuon tai Krapusmäen ahteeksi. Mäen alapuolella lienee ollut suo, jonka Kastu on aikanaan raivannut pelloksi. Nyt se alue on puisto. Kumpi oli ensin Krapu (vesielävä) – suo vai mäki?

Kun uusi Tampereentie valmistui, niin Aninkaisten tullista alkaen se noudatti uutta linjaa. Saman aikaa valmistui Satakunnan silta. Tämän ylityksen jälkeen uusi Tampereentie erkani Satakunnan- eli Raisiontiestä. Vanhan tien ylikäytävä eli tasoristeys suljettiin aidalla, lankutus poistettiin. Kun aidasta jatkuvasti löytyi aukkoja korjauksesta huolimatta, viranomaiset ”antautuivat” lähes. Uutta lankutusta ei sentään koskaan tullut. Siihen aikaan koko Raunistula kulki vanhan tien kautta.

Toivottavasti et tule tarvitsemaan sitä.

Hoitokuluvakuutus vuodeksi -50 %.

Vakuutus toisesta yhtiöstä siirtyville ilman terveys selvitystä 65 ikävuoteen asti, laaja palveluverkosto ja maksu OP-bonuksilla. Siinä hyviä syitä valita Pohjolan hoitokuluvakuutus. Ja päällimmäisenä tietenkin tämä tarjous: uusi vakuutus vuodeksi puoleen hintaan etuasiakkaalle. **Varaa aika p. 010 256 9213 tai soita Pohjolan puhelinpalveluun 0303 0303** (ma-pe klo 8-18). Lisätietoa myös osoitteista **op.fi** ja **pohjola.fi**. **Etu on voimassa 31.7.2012 asti.**

Yhdessä hyvä tulee.

Turun Seudun OP

Puhelu maksaa 0,0828 € + 0,0595 €/min tai matkapuhelimesta + 0,1704 €/min.

Puhdasta energiaa huomiseen

Vaihda sinäkin vihreään sähkөөn
www.turkuenergia.fi/hyotytuuli

www.turkuenergia.fi

Turku Energia

Vähäjoen suistossa rannat olivat matalat Koroisten niemen puolella. Vastarannalla Kaarinassa ranta laskeutui jyrkkänä Aurajokeen saakka ja siellä harvoin näki muita kuin lehmii. Ratamestari Heinosella oli lupa kalastella Aurajoessa ja hän käytti Koroisten ruuhaa. Sitä kuljetettiin vain seipäällä ja kun ruuhi ankkuroitiin, seiväs työnnettiin ruuhan perässä olevan silmukan läpi pohjaan.

Kesäpäivä Koroisten niemessä

Virusmäen navetan takaa, kun ylitimme rautatien, olimme maalla! Emme siis enää olleet Raunistulassa. Tulimme jyrkkään Vähäjoen rinteeseen. Me pojat puhuimme vain Pikkujoesta.

Tästä tie laskeutui Laineen Franssin, joka oli Koroisten isäntä, teettämälle sillalle. Usein ennen siltaa käännymme oikealle ja tulimme loivasti laskeutuvaa tietä entiselle nahkurintorpalle. Siinä asui Laineen perhe – ja hyvä kaverimme Eki ja Tyki ja muut olivatkin jo aikapoikia. Kosken samea vesi huuhteli heidän talonsa kivijalkaa.

Kesäkalastusta

Kivikossa – näkyvissä oli myös peruskallio – oli helppo havaita kuinka vähän virtasi vettä. Niinpä irrotimme nurmikosta

Koroistenniemi oli 1900-luvun puolivälissä suosittu paikka, jossa käytiin sunnuntaisin eväretkellä ja valokuvattiin ihmisiä.

turpeita ja latosimme niitä padoksi. Näin syntyi lukemattomia pikkulammikoita. Niistä oli helppo myös kiviä kääntelemällä poikia kalat talteen. Sellaista kissan kalaa sai myös ongella runsaasti. Toisinaan leikimme rautakalan kanssa. Sen selässä olevaan piikkiin työnsimme palan kaislaa ja sitten laskimme sen veteen. Olimme huvittuneita, kun näimme kalan uivan pääsemättä pinnalle. Vähän kuluttua kaislanpala kuitenkin irtosi.

Kosken jälkeen oli vielä Vähäjoen suisto. Koroisten niemi jatkui matalampana kuin muinaismuistoalue. Niemenärkeä sanottiin Saarenpääksi. Vasemmalla vyöry – ei sentään kesällä – Aurajoki. Sillä puolen ”päättä” uivat isot pojat aina Kaarina saakka. Sehän oli jo vastarannalla.

Oikealla puolella päättä – Vähäjoen suistoa – vettä oli vain puolisen metriä, joten siihen voi huoletta päästää pienem-

kin lapset plutikoimaan. Kaiken lisäksi pohja siinä oli kovetunutta hiesua. Useita pikkusaaria oli aina Alfa pumppuhuoneelle saakka.

”Mantreen” puoli oli Virusmäen lehmien laitumena. Myös Koroisten puolella lehmät laidunnettiin. Yhteiselo niin lehmien kuin isäntienkin kanssa oli rikkumaton. Meidänkin oli hyväksyttävä lehmien jätökset. Sunnuntaisin sinne tuli kymmeniä perhekuntia levittäen vilttinsä nurmikolle. Tuskin missään Aurajoen rannalla on niin ihastuttavaa paikkaa. Esimerkiksi Kaarinan puoleinen ranta oli jyrkkä vesirajaan saakka. Siellä harvoin näki muuta kuin lehmii.

Teksti: Rauni Haapa-alho

Kuvat: Rauni Haapa-alhon ja Pentti Salmen albumit

Kesäisin lehmät laidunsivat Koroisten niityillä.

SAUTILA OY

Turkulainen kuljetusyritys
kolmannessa polvessa

- Vaihtolavakuljetukset • Vaihtolavojen vuokraus • Koukkuvaihtolavakuljetukset yhdistelmäautoilla max. 120m³ • Sepeli-, sora- ja multatoimitukset • Lumiurakat
- Teiden kastelut • Nosturiauto kappalevarakuljetuksiin • Lavettikuljetukset • Kaivuupalvelut
- Maa-ainesten kuormausta • Pyöräkuormaajapalvelut

Riimukatu 11, 20380 Turku Puh. (02) 242 6416 Fax (02) 242 6335
0400 221 314 0400 221 316 email: sautila@sautila.com www.sautila.com

www.lindrothinpuutarha.fi

Deli Verde

MAKUJA MAAN TÄYDELTÄ

PARHAAT MOPOT

KYMCO,
RIEJU, BETA,
KEEWAY JA
SOLIFER

MOPO JA KORTTI 0% RAHOITUKSELLE

Molitor Oy

mallistot nähtävänä
VALIKOIMAN YLIVOIMAA

Polttolaitoksenk. 6, Turku
puh. (02) 438 9920 • www.molitor.fi
Avoimna ark. 9-17 • la 10-14

Vuokra-asuntoja

KOTI
KÄYTTÖÖN

Nyt netissä:
VAPAA
ASUNNOT

Haluatko asua kerrostalossa Jäkärlässä, rivitalossa Hirvensalossa vai pientalossa keskustassa? Meillä on mukavat asunnot, kohtuulliset vakuusmaksut ja sallimme myös lemmikit. Tee hakemus netissä tai tule käymään palvelutoimistossamme, niin löydetään sinulle yhdessä uusi koti.

TVT

TVT Asunnot Oy
Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku
Avoimna: ma 10-17, ti-pe 10-16
Vuokraus, puh. (02) 262 4888
www.tvt.fi

Kassalla palvelee työharjoittelija Hussein Kader. Taimar ja Kerly ostivat mausteita, mansikoita ja keksejä. He olivat oikein tyytyväisiä kauppaan.

Asian Mini Market – itämaisia herkkuja

Haliisiin on avattu itämaisten herkkujen kauppa, Asian Mini Market. Avajaiset pidettiin 21.3.2012.

Kauppaa pitää Irakin kurdi **Rzgar Kadir Aziz**. Rzgar on tullut Suomeen 1998 ja saanut jo Suomen kansalaisuudenkin. Ahkera, puuhakas ja aikaansaapa Rzgar on koulutukseltaan opettaja. Kauppiaan taitonsa hän on oppinut isältään ja veljeltään, joilla oli Kurdistanissa oma kauppa.

Suomeen tultuaan Rzgar toimi ensin n. 3 vuotta opettajana maahanmuuttajille Kokkolassa. Turkuun muuttaessaan Rzgar jäi ilman työtä kun sopivaa opettajan paikkaa ei ollut tarjolla.

Rzgar päätti työllistää itse itsensä ja perusti Haliisiin kebab-pizzerian vuonna 2006. Nyt kun Rzgar hoitaa kauppaa niin hänen veljensä hoitaa pizzeriaa.

Rzgar sai ajatuksen kaupan perustamisesta, kun hän näki Halisten kauppakeskuksessa tyhjiillään olevan liikekiinteistön. Keskustassa ja Varissuolla on vastaavia etnisiä kauppiaita, mutta Haliista sellainen puuttui. Rzgar päätti vuokrata kiinteistön ja alkoi suunnittelemaan millaisen kaupan hän perustaisi. Keskusteluja käytiin myös S-Marketin kanssa ja kauppiailta on ystävälliset välit. He eivät kilpaile asiakkaita vaan molemmilla kaupoilla on omat tuotevalikoimansa, jotka täydentävät toisiaan.

Rzgar kertoo, että kauppa palvelee sekä kantasuomalaisia että maahanmuuttajia. Suomalaiset ovat tottuneet uusiin etnisiin makuihin, he ovat matkustelleet vieraisiin maihin ja haluavat itsekin valmistaa etnisiä ruokia.

Asian Mini Marketista voi löytää mm. 9 erilaista riisilajia, nan-leipää, papuja, linssejä, mausteita, arabialaista kahvia ja teetä. Tuoreet taatelit ovat suussa sulavia!

Tuotteet ovat pääasiassa kuivatavaraa ja säilykkeitä, mutta pakastealtaasta löytyy myös halalihaa ja halal-kanaa. Tuotteita tilataan Ruotsista, Tanskasta ja Saksasta. Myös erikoistilauksia otetaan vastaan.

Vaikka kauppa on avattu vasta hiljattain on Rzgar tyytyväinen asiakasmäärään ja asiakkaat ovat myös olleet tyytyväisiä. Kauppa on siisti ja helppo löytää ja ulkona on runsaasti parkkitilaa.

Asian Mini Marketin ystävällinen ja asiantunteva palvelu tulee varmasti takaamaan sen, että asiakkaita riittää vielä jatkossakin.

Minimarket palvelee arkisin 9-19, lauantaisin 9-18 ja sunnuntaisin 12-18.

Teksti ja kuvat: Saara Markkula

Asian Mini Marketin kauppias Rzgar Kadir Aziz

Kauppiaas Rzgar esittelee erilaisia riisilajeja.

www.lassila-tikanoja.fi

Yy kaa koo nee!
Helppo tapa laskea
hiilidioksidipäästöjä

**L&T:n Nelilokeropalvelun avulla
lajittelu ja kierrätys on vaivatonta.
Kokeile niin huomaat!**

POP Pankki muuttaa

Liedon Osuuspankin Turun konttori muuttaa loppukesällä keskelle Turkua, aivan torin laidalle osoitteeseen Kauppiaskatu 9. Aivan tarkka muuttopäivä ei ole vielä selvillä mutta heti kun se tiedetään, siitä myös informoidaan asiakkaita. Konttori on kohta toiminut 15 vuotta samassa tutussa osoitteessa Hämeenkadulla. Nyt on kuitenkin päätetty haakeutua vielä näkyvämmälle sekä keskeisemmälle paikalle, toteaa pankin toimitusjohtaja **Juha Niemelä**.

Pankki on tunnettu hyvästä ja mutkattomasta palvelusta, jossa asiakas on aina ollut tärkein. Näin tulee myös jatkossa olemaan. Muutto uusiin tiloihin antaa pankille entistä enemmän mahdollisuuksia palvella asiakkai-

taan yksilöllisesti, toteaa konttorinjohtajana jatkava **Johan Bergman**. Nykyvaatimukset kovassa kilpailussa vaatii myös toimitiloilta paljon ja nyt voimme tarjota asiakkaillemme keskeisen sijainnin sekä asianmukaiset neuvottelutilat. Meiltä saa jatkossakin nostaa rahaa pankin aukioloajan puitteissa ja tuttu henkilökunta siirtyy sellaisenaan uusiin toimitiloihin. Samoihin aikoihin kun uusi konttori avataan, lanseerataan myös POP Vakuutus. Kyse on POP Pankkien omistamasta uudesta vahinkovakuutusyhtiöstä, joka tulee tarjoamaan erittäin kilpailukykyisiä vakuutuksia.

Pankkien rooli on vuosien aikana muuttunut yhä enemmän neuvoa antavaksi ta-

louskokonaisuuden kartoittajiksi, jossa pyritään löytämään asiakkaille oikeat palvelut ja ratkaisut. Mekin olemme POP Pankissa kehittäneet POP Taloushetken, jossa käymme yhdessä asiakkaan kanssa läpi hänen ja perheensä kaikki talousasiat, toteaa Johan Bergman. Asiakkaan kannattaa ilman muuta varata tunti ajastaan käymällä asiantuntijan kanssa läpi omaa tämän hetkistä taloudellista tilannettaan sekä niihin liittyviä unelmia ja toiveita.

Liedon Osuuspankki juhlii töitä tehden 110-vuotistaivaltaan. Pankki on hyvässä kunnossa vakavaraisuuden ollessa noin 20 %, kun vaadittava määrä alalla on 8 prosenttia.

Rinta-Joupin autoliikkeen laajennuksessa valmistuivat valoisa ja avarat uudet myyntitilat. Maaliskuun avajaisissa tiloihin ja autoihin tutustui runsaasti väkeä.

Hanna Nurmi

Turulla keskeinen rooli Suomen ilmailun kehityksessä

Jacob Gadolin tuli vuonna 1753 Turun Akatemian fysiikan professoriksi. Gadolinista tuli myöhemmin myös Akatemian rehtori ja Turun hiippakunnan piispa. Hän oli kuitenkin etevä tiedemies ja tunnettu poliitikkokin. Hän otti puheissaan usein esiin mahdollisuuden ilmailun kehittämismahdollisuuksiin. Gadolin pani jo tuolloin oppilaansa miettimään hänen mielialiikkaan, jonka hän asetti kysymyksen muotoon: "Vaikka Luoja ei ole varustanut ihmistä siivillä, joiden avulla hän voisi lentää kuin lintu, pitääkö silti katsoa mahdolltomaksi rakentaa konetta, jolla hän voisi kohota ilmaan ja ohjata suuntaansa siellä".

Turkulaisen Jacob Gadolinin toive lentävän koneen aikaansaamisesta toteutui vasta noin 150 vuotta hänen aikaansa myöhemmin, jolloin Wrightin veljesten nimiin on v. 1903 kirjattu ensimmäinen vaatimaton moottorilento. Lentokoneet ja lentäminen kehittivät kuitenkin nopeasti. Venäjä, jonka osaksi 1900-luvun alussa myös Suomi kuului, oli yksi sen aikaisen ilmailun kärkivaltio. Venäjä perusti vuosina 1915–1917 Turun ja Ahvenanmaan saaristoon useita merilentoasemia valvomaan mereltä mahdollisesti tulevan vihollisen ajoissa havaitsemiseksi.

Suomen itsenäistyttyä jäivät mainitut merilentoasemat koneineen Suomelle. Niinpä heti vuoden 1918 alussa aloitti Turun Pihlajaniemen merilentoasemalla ensimmäisenä itsenäisen Suomen ilmavoimissa palvelevien lentäjien ja teknillisen henkilökunnan jatkuva koulutus. Merkille pantavaa erityisesti on, että Ilmavoimien ensimmäinen kurssimuotoinen ohjaaja- ja tähtystäkoulutus lentäjiksi aikoville, nykyiset Lentoupseerikurssit, aloitettiin myös Turun Pihlajaniemessä jo 6.7.1918.

Seuraavat ilmailun kehityssakelehtitapahtuivat Turussa ensin v. 1926, jolloin Turun Ruissaloon nykyisen Pursiseuran rantaan rakennettiin siviilimerilentoasema. Se toimi Helsinki – Tukholma reitin tärkeänä välilaskupaikkana 9 vuoden ajan. Tuolloin oli jo todettu, että talviaikaan ponttonikoneiden käyttö oli mahdollista. Niinpä sitten v. 1935 Turussa avattiin käyttöön Artukaisten siviilimaalentoasema. Turku oli jälleen ilmailuhistorian eturivissä, sillä Artukaisten lentoasema oli Suomen ja Pohjoismaiden ensimmäinen ja samalla maailman pohjoisin siviilimaalentoasema. Helsinki ja Tukholman saivat siviilimaalentoasemansa vasta v. 1936.

Lentokoneiden koon ja tehojen kasvaessa Artukaisten lentokenttä jäi liian pieneksi. V. 1955 vihittiin Turussa jälleen uusi lentoasema, johon kaikki säännöllinen lentoliikenne siirtyi. Artukaisiin jäi vain osa Turun Lentokorhon lentotoimintaa 1963 loppuun asti. Heti käyttöön ottonsa jälkeen viisi-, kuusi- ja seitsemänkymmentä lukujen aikana Turun (-Ruskon) lentoaseman liikenne kasvoi voimakkaasti. Suihkoneliikenne Turussa alkoi toukokuussa 1959 ja uusia pitkiä lentoreittejä Eurooppaan avautui.

Yleisilmailu on jatkuvasti kasvavan lentoliikenteen osana Turun lentoaseman ehdoton peruspilari. Yleisilmailun piiriin kuuluvat kaikki ne moottori-ilmailun osa-alueet, jotka eivät edusta valtion tai yritysten reittilentoa, vaan eivätkä liikentämistä (Business Aviation). Näin yksityisomistuksessa olevat lentokoneet, koneet, joita ei ole tarkoitettu kuljetuskäyttöön sekä lentotaksityyppiset charter-palvelut ovat yleisilmailun keskeisimmät osatekijät.

Yleisilmailun toimijat Turun lentokentällä ovat viime aikoihin asti tukeutuneet 60-luvulla rakennettuihin kylmiin tiloihin. Turun kentällä aiemmin Ilmailulaitoksen ja nytemmin Finavian kehityssuunnitelmien takia vuokrasopimus hallien maa-alueista on ollut vain kahden vuoden jaksoissa, koska ne sijaitsevat tulevala liikennealueella, ja siten estänyt tilojen pitkäaikaisen kehittämisen.

Yleisilmailun moottorilentotoiminta erityisesti tarvitsee ympärivuotisen ja myös kansainvälisenä toimintana Turun kentän palveluja. Ympärivuotinen toiminta on mahdollista vain lennonjohto-, valaistus ja navigointipalvelut tarjoavalla kentällä. Myös ilmailun harrastajista on suurin osa Turun talousalueella. Vuosikymmenten ajan on Turun yleisilmailun kehityksestä puuttunut kokonaissuunnitelma ja toiminnot ovat hajautuneet vähitellen vanheneviin tiloihin. Nyt on tullut aika kehittää ja rakentaa Turun lentoasemalla yleisilmailulle ajanmukaiset toimitilat. Tässä tarvitaan erityisesti Finavian, Turun kaupungin, lähikuntien ja koko maakunnan yksimielinen ja voimakas tuki. Näin toimien Turku pysyisi edelleen keskeisellä paikalla Suomen ilmailun kehityksessä.

Pentti Kosonen
Emeritusprofessori
Kaupunginvaltuutettu
Turun Ilmasillan puheenjohtaja

TERVETULOA SUOMALAISALLE KATSASTUSASEMALLE

MÄÄRÄAIKAISKATSASTUKSET:
Henkilö- ja pakettiautot 45,-
Kuorma-auto alk. 60,- Peräv. alk. 40,-

PAKOKAASUMITTAUKSET:
bensa 15,- OBD 10,-
diesel 25,-

WP-Katsastus Oy
Tuulissuontie 34, LIETO,
puh. (02) 436 4300 www.wp-katsastus.fi

Av. ma-pe klo 8-17

Koska elämä voi olla aikamoinen retki, kannattaa välillä pitää POP Taloushetki.

Jokainen polunhaara vaikuttaa jollain tavalla talouteesi. POP Pankin asiakkaana saat kunnan varusteet elämäsi suurten ja pienten tavoitteiden saavuttamiseen. Sovi POP Taloushetkestä pankkisi kanssa. Tutustu lisää kotisivuilla.

POP Pankki
Liedon Osuuspankki • Lieto ja Turku
www.poppankki.fi

110
Liedon Osuuspankki
1902 - 2012

Suolikaasuista

Palvelin aikoinaan Turun kaupunginsairaalan infektio-osastolla, sairaalan takana, mäeltä katsoen alhaalla vieläkin olevassa kaksikerroksisessa ns. kulkutautisairaalsassa. Työtovereista on mieleen jäänyt osastonhoitaja, joka potilaan huoneeseen tullessaan nuuskaisi ilmaa ja sanoi: Salmonella. Toisessa huoneessa oli Yersinia, ja kolmannessa Pseudomonas. Pitkän kokemuksen varmuudella osastonhoitajamme teki suolikaasujen avulla bakteriologisia diagnooseja, johon ei mikään laite pysty – ainakaan vielä.

Vaikka ilmavaivat ovat yleisiä, niitä on tutkittu tieteellisesti varsin vähän. Suoliston kaasut ovat bakteerien tuotosta ja nieltä ilmaa. Pierun kaasuista 99% on hajuttomia tyypeä, happea, vetyä, hiilidioksidia ja metaania. Haju syntyy pienestä määrästä rikkipitoisia kaasuja, joista tärkein on rikkivety. Tyypillisesti hajua aiheuttavia ruokia ovat pavut ja herneet, kaalit ja sipuli sekä sulfaatteja sisältävät elintarvikkeet mm. jotkut leivät ja olut. Hajuun tarvitaan siis sopiva yhdistelmä ruokaa ja suoliston bakteereita.

Terveen ihmisen pierujen määrä on keskimäärin 5–20 kertaa vuorokaudessa ja niiden kokonaistilavuus vaihtelee 200–2500 ml välillä. Pierujen määrä voi kasvaa, jos ruokavalio suosii kaasua muodostavia bakteereita tai jos henkilö sairastaa jotain suolistosairautta kuten laktoosi-intoleranssia tai ärtyvän suolen oireyhtymää.

Suolikaasu etenee paremmin pystyasennossa. Kevyt fyysinen aktiivisuus nopeuttaa kaasun kulkua. Makuulla kaasun kulku hidastuu ja erityisesti unessa suolen rentoutuessa ilmavaivat yleensä helpottuvat. Pierun ääneen vaikuttaa kaasun paine ja määrä sekä peräaukon sulkijalihasten toiminta.

Miehet pierivät useammin kuin naiset. Myös pierujen keskitilavuus on miehillä suurempi. Tutkimusten mukaan naisten pieru haisee kuitenkin tilastollisesti merkitsevästi pahemmalta kuin miesten pieru. Tämä on todistettu niin standardoidulla hajuaistitiin perustuvalla mittauksella kuin kaasuanalysillä. Ympäristöhaittana miehet ja naiset ovat tasaveroisia, miehillä määrä kun korvaa laadun.

Ilmavaivojen ollessa ongelma on aina ensin tutkittava, etteivät oireet johdu jostain hoidettavissa olevasta sairaudesta. Vatsan turvotus ei yleensä johdu lisääntyneestä kaasun määrästä vaan suolenseinämän lisääntyneestä herkkyydestä. Ilmavaivoja voidaan yrittää hoitaa kaasukuplien pintajännitystä pienentävällä dimetikoni-lääkkeellä, jota saa apteekista ilman reseptiä. Alustavia myönteisiä tuloksia on saatu myös eräillä probioottisilla bakteereilla. Ruokavalion muuttaminen on todennäköisesti tehokkain keino. Jos ilmavaivojen syyksi epäillään jotain ruokalajia, se jätetään pois, ja sitten seurataan joitakin päiviä, vähenevätkö ilmavaivat.

Kun pieruja pidättelee, suolikaasuja imeytyy suolesta verenkiertoon ja sitä kautta niitä päätyy hengitykseen. Arvokkaissa tilaisuuksissa, joissa on paljon vieraita, voidaan ilman typpimäärän havaita lisääntyvän, vaikka ihmiset kohteliaisuuttaan pidättelevätkin pierujaan. Tämä johtuu siitä, että normaalisti peräaukon kautta poistuva tyyppi poistuu hengityksen kautta. Lääketieteellisesti tavanomaisesta pierujen pidättelemisestä ei liene haittaa.

Hyvän käytöstavan opas koululapsille antoi sata vuotta sitten ohjeen: ”Älä pidätä vettä, tuultas äläkä mitään muutakaan luonnollista tarvetta.” Tämän ajan hyviin käytöstapoihin piereminen ei kuulu ja se koetaan loukkaavana. Siihen voi päättyä niin seurustelu kuin työnhakuhaastattelukin.

Pentti Huovinen

Kirjoittaja on Turun yliopiston bakteriopin professori.

PARTURI KAMPAAMO

Avoinna:
ma-ti-to-pe 9–17
ke 10–19
la 9–14

Maija Lehtiö
Halisten liikekeskus
Gregorius IX:n tie 8
20540 Turku
Puh. (02) 2370 656
Gsm 040 5112 313

Erik Ahlman keräsi innokkaita symposiumiin

Kuka oli Erik Ahlman?

Erik Ahlman (1892–1952) on yksi Suomen kaikkien aikojen merkittävimmistä filosofiista. Paikkakunnan merkikkeenä kunnioittamiseksi ja hänen ajattelunsa merkitystä korostaakseen KoroiSet-lehti järjesti Erik Ahlman symposiumin Turun kristillisellä opistolla 22.3.2012.

Erik Ahlmanin maailmaan ja ajatuksiin johdattivat hänen tyttärensä, **Kirsti Lagerspetzin** pojat, filosofit **Eerik Lagerspetz** Turun yliopistosta ja **Olli Lagerspetz** Åbo Akademista. Ahlmanin ajatukset osoittautuivat kiinnostaviksi ja vangitseviksi päätellen siitä intensiivisyydestä, jolla noin 50-henkinen yleisö seurasi esityksiä osallistuen aktiivisesti alustusten jälkeisiin keskusteluihin.

Filosofi kysyy, miksi on olemassa

Olli Lagerspetz esitteli Ahlmanin persoonallisuutta, henkilöhistoriaa ja hänen pohdintojaan siitä, miksi ja miten ihminen oikein on olemassa. Eerik Lagerspetz taas käsitteli Ahlmanin vuonna 1939 kirjassaan *Kulttuurin perustekijöitä* esittämiä niitä yleisiä lakeja, joita on havaittavissa ihmisen käyttämien välineiden jatkuvassa muutosprosessissa.

Ahlman pohti ihmisenä olemisen peruskysymyksiä. Hänelle filosofi on ihminen, joka ihmettelee, miksi on olemassa. Muut taas ihmettelevät sitä, miksi filosofi näin selvää asiaa ihmettelee. Tilaisuudessa tuli selväksi, että Ahlmanin ihmiskäsitys oli sidoksissa omaan aikaansa. Pohdinnan tulokset eivät näin sinänsä aina olekaan yhtä

kiinnostavia kuin itse kysymykset ja niiden erittely. Filosofissa pohditaankin juuri sellaisia kysymyksiä, joihin ei voida saadaakaan kiistattomia vastauksia. Jos oikein tulkitsemme Ahlmania, hän myös ajattelee, että mitä paremmin ihminen tuntee itsensä, sitä paremmin hän tietää myös, mikä on oikein ja väärin jonkun tietyn kysymyksen osalta. Samalla hän löytää vastauksen myös kysymykseen siitä, miksi elää.

Ihmisen välineet ja ihminen välineenä

Eerik Lagerspetzin mukaan Ahlmanin ajattelussa ja maailman hahmottamisessa yksi keskeisimmistä kysymyksistä oli kysymys päämäärästä ja välineistä, joilla näihin tavoitteisiin pyritään. Näin hänestä tuli yksi kaikkein ensimmäisistä ammatifilosofiista maailmassa, joka pohti tekniikan filosofiaa. Tätä puolta Eerik Lagerspetz piti Ahlmanin filosofiassa kaikkein omaperäisimpänä.

Ihmisenä on erilaisia tarpeita, joiden tyydyttämiseen ihminen käyttää erilaisia välineitä. Kun tarpeet ovat vain riittävän pysyviä ja ne ilmenevät monilla, samalla kun maailma muuten on riittävän muuttumaton, näiden tarpeiden tyydyttämiseksi syntyy omia välinetyppejä. Nämä elävät omaa elämäänsä.

Välineiden keskinäinen tehokkuus vaihtelee. Ihminen pystyy suunnittelemaan uusia välineitä ja hylkäämään huonompia. Hyvä ja tehokas väline tyydyttää tarpeen mahdollisimman täydellisesti, käyttää mahdollisimman vähän energiaa, suorittaa halutun tehtävän mahdollisimman nopeasti, ja sen negatiiviset omi-

Eerik Lagerspetz.

naisuudet ovat minimoitavissa. Tehokkuuden vaatimus on näin monitahoinen ominaisuusrypäs.

Sellaiset välineet, jotka ovat edellä mainituissa suhteissa tehokkaita ja hyviä, pyrkivät yleistyämään ja leviämään. Yksittäinen ihminen tekee välineiden suhteen tietoisien valintojen, mutta kaikkien valintojen lopputulos ei ole kenenkään hallussa. Näin esimerkiksi sähköpostit ovat vähitellen syrjäyttämässä postissa lähetettävät kirjeet.

Ahlmanin teknisten välineiden kehityksen filosofian toimivuudesta on puhutteleva osoitus se, että Ahlman jo vuonna 1939 esitti, että raha, seteleinä ja kolikkoina tulevat korvautumaan pelkillä arvomuutosmerkinnöillä osapuolten tileissä.

Teksti ja kuvat: Timo Leinonen

Olli Lagerspetz.

**Terve-
tulua!**

**Hyvitämme
vähintään**

2000,-

**autosta kuin autosta
vaihdossa yli 6000 euron
vaihtoautoon!**

Rinta-Joupin Autoliike Oy

Yli 1000 autoa:
www.rinta-jouppi.com

Ma 9-20 • Ti-pe 9-18 • la 10-15
Piiskakuja 10, TURKU p. (02) 281 0281

Pullervo, muuttolintu

Hei, mitä luulette, ovatko pöllöt muuttolintuja? Olen yövahtina Nummen kirjastossa ja yhtenä iltana herätessäni kuulin innokasta viserrystä ikkunan takaa. Talvella on ollut pimeää ja synkkää ja nyt nopeasti alkoi tulla valoisaa iltainen ja sitten alkoi kuulua kaikenlaisia kimakoita ääniä. Muuttolinnut ovat saapuneet!

Kaverini Hevonen selitti, että muuttolintuja on monenlaisia mutta yhteistä niille on, etteivät ne asu yhdessä paikassa. Talvella ne asuvat erittäin lämpimissä maissa ja kesällä melko lämpimissä maissa. Minusta tuo kyllä kuulostaa aika lailla samalta paikalta. Hevonen yritti selittää, että tärkeintä siinä on se muutto, siksi niitä sanotaan muuttolinnuiksi.

Minäkin haluaisin muuttaa, jos siten pääsisin välillä lämpimään. Kirjastossa vetää varsinkin ilmanvaihtokanavien kohdalla. Veto on sellaista, että sulkia kylmää. Toisaalta minusta nuo kanavat ovat oikein hyödyllisiä reittejä ulkoilmaan, muistattehan että olen käynyt kalastamassa Aurajoen rannalla ja ihailemassa laivoja niiden kotona.

Yhden kokonaisen yön mietiskelin noita ilmanvaihtokanavia. Hyvä juttu, että pääsen ulos ja niistä tulee ilmaa sisään. Kylmyys ei ole kivaa. Sen takia muuttolinnutkin lähtevät lämpimästä lämpimään. Samassa kanavassa on kaksi ihan erilaista puolta, hyvä ja huono, hyvä että pääsen ulos mutta samalla kylmä tulee sisään.

Koira sanoi, että silmäni menivät kieroön kun noita kanavia mietiskelin ja hä-

nen mielestään se ei sopinut minulle ollenkaan. Ei mietiskely eikä kierot silmät.

Se hyvä puoli tuossa mietiskelyssä oli, että muistin taas reitin ulos. Jospa ryhtyisin muuttolinnuksi minäkin. Aikaisemmin olen yrittänyt muihin töihin mutta huonosti kävi. Luulisi, että muuttolinnun työn oppisin helposti.

Muuttamista olen viime aikoina nähnyt ihan tarpeeksi, siksikin olen kypsä lähtemään muuttolinnuksi. Nummen kirjaston lasten osasto on yhdessä päivässä muutettu ihan erinäköiseksi. Minusta se on nyt hyvän näköinen, mutta niin oli vanhakin.

Taas meni pari yötä kun mietiskelin uuden ja vanhan eroja ja muutoksen pakollisuutta. Koira sanoi, että ensi töikseni muuttomatalla minun on hankittava silmälasit kieroille silmilleni, jos vielä paljon mietiskelen. Minusta se on hyvä ajatus ja sen aionkin toteuttaa, mutta hankin kyllä aurinkolasit, sillä nyt tämä pöllö muuttaa etelän lämpöön kesäksi!

Syksyllä ehkä tavataan, jos löydän tien takaisin! Hyvää kesää kaikille kavereille ja tutuille t. Pullervo Pöllö, Nummen kirjaston muutto- eikun yövahti

Maikku

kukkakauppa
NUMMEN NARSISSI KY

 Vanha Hämeentie 29
Turku
Puh. 237 2005

AVOINNA:
Ark. 9.00–18.00
La–Su 9.00–14.00

Turun
KOTIPESULA

Mattojen ja kodintekstiilien palvelupesula
Ruunikkokatu 3
Orikedon postin vieressä
Puh. (02) 238 7799
www.turunkotipesula.fi
kari.karppelin@turunkotipesula.fi

- Nopeasti
- Edullisesti
- Vaivattomasti

Plyysi- ja käytävämatot laakavesipesuna

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimlantie 374, 20460 TURKU
ks. www.goldenage.fi/ruusuportti
ruusuportti@gmail.com
Tilaisuudet järjestää
Ruusuportti ry
Tervetuloa

 **WIKLUNDIN
APTEEKKI**

Wc-, käsi- ja muut pehmapaperit, henkilöhygieniatuotteet.
Kaikki siivousaineet – ja välineet.
Hyvät ohjeet kaupanpäälle. Nouda tai tilaa. Yrityksiin rahtivapaa toimitus.

SIISTI-PISTE OY
Orikedonkatu 23, 20380 TURKU
02-2510 231
Avoimna ark. 7.30–16.30

**siisti
piste**

Tukku- ja vähittäismyymälä

www.siistipiste.fi

 TURUN SILMÄLASER

Vapaus on vaivatonta. Näetkö nyt.

Turun Silmälasier Oy on vuodesta 1997 toiminut silmän taittovirheiden laserleikkauksiin erikoistunut hoitoyksikkö.

Toteuta haaveesi ja aloita uusi elämä ilman silmälaseja. Varaa tutkimusaika, kysy lisää (02) 250 7350.

www.turunsilmalaser.fi

Turun Silmälasier - Lääkäritalo Pulssi - Rauhankatu 4 B 20100 Turku - Puh (02) 250 7350 - Fax (02) 250 7352

Kun isä ajokortin sai

Isäni oli varastomiehenä silloisessa Wiklundin rautakaupassa. Nythän se on komea tavaratalo. Liikkeeseen oli hankittu kuorma-auto, se oli merkiltään Republiik ja vuosimalli oli 1927. Autoja kyllä kutsuttiin tuohon aikaan Turun seudulla piileiksi. Auto-sana tuli arkikieleen vähitellen. Tuossa piilissä oli ohjaamon paikalla vain sateelta suojaava katos. Vaihdetankokin oli vasemmalla astinlaudalla, johon kädellä hyvin ulottui. Jousituksesta ei ollut tietoaakaan. Umpikumipyörillä ei ollut pelkoa renkaiden puhkeamisesta. Isääni kiinnosti autolla ajaminen ja niin hän alkoi sillä ajella liikkeen tavarakuljetuksia.

Muutaman kuukauden kuluttua isän esimies kehotti häntä menemään katsastusmiehen puheille ajokortin saamiseksi. Aika oli sovittu ja isä ajeli liikkeen kuorma-autolla, silloin Tuureporinkadulla sijainneen katsastuskonttorin eteen. Katsastusmiehes kehotti häntä kääntämään auton siinä kadulla. Isä teki työtä käskettyä ja katsastusmiehes totesi ajokokeen hyväksyttävästi suoritetuksi. Isä sai ajokortin ja näin hänestä tuli autonkuljettaja.

Hupaisaa oli, että parin päivän kuluttua, kun isä oli tekemässä betonirautakuorma satamasta, tuli poliisi hänen luokseen ja kysyi: ”kyl maar sul ajokortti on?” ”On mul” vastasi isä ja poliisi oli tyytyväinen, eikä vaatinut edes korttia nähtäväksi. Joku lienee vihjaillut poliisille, ettei isällä ole ajokorttia, mutta silloin jo oli.

Siitä ensimmäisestä autosta isä minulle kertoi, samoin ajokortin saamisestaan. Toisen auton kyllä vielä muistan. Se oli Fargo mallia 1936 ja se oli jo paljon nykyisten kuorma-autojen kaltainen. Siinä oli kapea kahdenistuttava ohjaamo. Auto oli väriltään keltainen, moottoritilan peltisuojaus tumman vihreä ja maski kromattu. Poikkeavaa oli se, että auton etu- ja takalautojen kulmissa oli nelikulmaiset aukot, sekä etulokasuojien päällä U-muotoiset tukiraudat. Näin voitiin kuljettaa pitkiä rautoja ja kuormata ne koko auton pituudelta. Hankala puoli oli se, kun kuljettaja ja apumies joutuivat pujottautumaan auton ohjaamoon sivuikkunoista, kun ovia ei saanut auki, kuormassa olevien pitkien rautojen vuoksi. Automiesten ei sopinut olla kovin pulleita, silloin ei olisi mahtunut ikkunasta sisälle.

Sotavuosina, kun ei ollut bensiiniä, autot kulkivat hääkäasulla. Autoissa oli hääkäpöntöt, joissa poltettiin puuhiiltä tai koivupilkkeitä. Niiden tuli palaa kytemällä ja näin saatiin syntymään kaasua, joka johdettiin moottoriin. Auton käynnistäminen vei aikaa, koska oli odotettava hääkän muodostumista. Kaiken lisäksi tuo hääkäasu oli hengenvaarallista hengittää. Ei ollut bensaa tankissa, mukana oli hiilillä tai pilkkeillä täytettyjä säkkejä. Autoilu oli silloin taitolaji. Erään hääkäpöntön tuotemerkki oli Tapio. Sen tarkoitus lienee ollut, että metsän tapion voima ulottuu liikuttamaan jopa autoja.

Joskus isä tuli autolla kotiin ja silloin olimme, ainakin me pojat, miksei tytötkin, kärkeymässä päästä auton lavalle kyytiin. Yleensä se onnistuikin. Kyydissä mentiin vähän matkaa ja tultiin kävellen takaisin. Se oli harvinaista herkkua silloin, nyt jopa laitonta.

Aulis Katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen Halislainen ja asunut täällä 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uittamolla.

Onkikilpailu Aurajoella

Turun Kala ja Erä ry järjestää yhteistyössä KoroiSet-lehden kanssa onkikilpailun Aurajoella lauantaina 9.6.2012 klo 9-14.

Sarjat: miehet, miesveteraanit, naiset ja nuoret alle 16 v. (nuorilla ei osallistumismaksua)
Aloituspaiikka Halisten sillalta kaupungin suuntaan 200 m.

Lounais-Suomen Vapaa-ajankalastajapiirin verkkosivun toimintakalenterista löytyy kaikki vuoden 2012 aikana Lounais-Suomessa järjestettävät kalastuskilpailut.

Tervetuloa!

Maarian
seurakunta

www.maarianseurakunta.fi

Maarian seurakunnan toimintaa

Maarian kirkko (Maunu Tavastin katu 2)
to 17.5. klo 10 messu, Sirén, Laurén, Rainio
to 17.5. klo 18 Sanan ja rukouksen ilta, Pastor
Seppo Juntunen, esirukouspalvelu ry.
su 20.5. klo 10 konfirmaatiomessu, Palmunen,
Ruskeepää, Vuola
su 27.5. klo 10 messu, Rinne, Vuola
su 3.6. klo 10 messu, Aaltonen, Loukiala,
Niemi
la 9.6. klo 12 konfirmaatiomessu, Laurén,
Haikka
la 9.6. klo 16 konfirmaatiomessu, Kokkola,
Lehtinen, Vuola
su 10.6. klo 10 konfirmaatiomessu, Sirén,
Vuola
su 17.6. klo 10 messu, Loukiala, Rinne, Vuola
pe 22.6. klo 18 Seurakuntien yhteinen juhannusjuhla: lipunnosto ja kansanlaulukirkko.
Kirkon jälkeen juhlat pappilan pihamaalla,
Aaltonen, Myllymäki
la 23.6. klo 10 messu, Ruskeepää, Kokkola,
Haikka
su 24.6. klo 10 messu, Loukiala, Haltia
la 30.6. klo 10 konfirmaatiomessu, Ruskeepää,
Vuola
la 30.6. klo 14 konfirmaatiomessu, Ruskeepää,
Haltia, Haikka
su 1.7. klo 10 konfirmaatiomessu, Aaltonen,
Vuola
su 8.7. klo 10 konfirmaatiomessu, Myllymäki,
Haikka
su 8.7. klo 14 konfirmaatiomessu, Kokkola,
Loukiala, Vuola
su 15.7. klo 10 messu, Loukiala, Myllymäki,
Niemi
su 22.7. klo 10 konfirmaatiomessu, Palmunen,
Haltia, Rainio
su 29.7. klo 10 messu, Sirén, Haltia, Niemi
su 5.8. klo 10 messu, Laurén, Rajamäki,
Rainio
su 12.8. klo 10 messu, Sirén, Loukiala, Niemi
su 19.8. klo 10 sanajumalanpalvelus, Palmunen,
Rinne, Rainio, (radioidaan)
su 26.8. klo 10 messu, Aaltonen, Ruskeepää,
Vuola

Maarian seurakunta mukana Koroisten viikolla:

ma 4.6. klo 18 "Maasta sinä olet tullut!" - Maarian kirkkomaan opastus, Pussiset
ti 5.6. klo 18 Maarian seurakunta mukana Hamaron markkinoilla
ke 6.6. klo 18 "Pyhät vai pahat kuvat?" - Maarian kirkon draamallinen opastus, Pussiset
to 7.6. klo 18 "Kepeästi kesään" - yhteislaulut-laisuus Maarian pappilan pihapiirissä
pe 8.6. klo 10 "Pyhät vai pahat kuvat?" - opastus lapsille ja perheille, Pussiset
la 9.6. klo 15 Taskula ja Virusmäki - esikristilliset asuinpaikat, opastajana Juhana Ahlamo
su 10.6. klo 16 "Maasta sinä olet tullut!" - Maarian kirkkomaan opastus, Pussiset

Pallivahan seurakuntakeskus (Paltankatu 2)

su 27.5. klo 17 Johannesmessu
su 3.6. klo 18 messu, Loukiala, Haikka
su 10.6. klo 18 messu, Kokkola, Haikka
su 17.6. klo 18 messu, Sirén, Haikka
su 24.6. klo 18 messu, Loukiala, Haltia
su 1.7. klo 18 messu, Rinne, Haikka
su 8.7. klo 18 messu, Rajamäki, Niemi
su 15.7. klo 18 messu, Myllymäki
su 22.7. klo 18 messu, Sirén, Niemi
su 29.7. klo 18 messu, Laurén, Rainio
su 5.8. klo 18 messu, Rajamäki, Niemi
su 12.8. klo 18 messu, Ruskeepää, Rainio
su 19.8. klo 18 messu, Loukiala, Vuola
su 26.8. klo 17 Johannesmessu

Halisten seurakuntakoti (Gregorius IX:n tie 4)

su 27.5. klo 12 Sunnuntailounas
Avoim Raamattu- ja rukousryhmä keskiviikkoisin klo 18 (paritt.vkot)

Maarian pappila (Sorolaisenkatu 4)

ke 16.5. klo 18 Kaikille avoin kevätjuhla, yht. henk. Mika Ketola
su 19.8. klo 14 Perinteiset kesäseurat

Kotimäen seurakuntalo (Arkeologinkatu 1)

ke 16.5. klo 11 Kylvön siunaus kotimäessä klo 11
ti 22.5. klo 12-16 Senioripäivä

Hepokullan seurakuntatalo (Varkkavuorenkatu 23)

su 20.5. klo 11 Yhteisvastuun kiitosjumalanpalvelus, Lehtinen, Rinne, Niemi
su 27.5. klo 16-18 Nuorten naisten käsityöilta

Runosmäen seurakuntatalo (Munterinkatu 15)

ke 23.5. klo 12 keskiviikkokeitto 1€ /lapset ilmaiseksi

Raunistulan seurakuntatalo (Murtomaantie 12)

ke 23.5. klo 18 Kevätlaulujen ilta, Japaninlähetyksi
ke 13.6. klo 13 Eläkeläisten kesäpiiri
Taskulan seurakuntakoti (Mullintie 16)
Taskulan Olohuone avoinna keskiviikkoisin 16.5. saakka klo 9 alkaen.
Yli-Maarian seurakuntatalo (Mittumäärantie 73)
su 5.2. klo 11 messu, Kokkola, Myllymäki, Niemi
pe 11.5. klo 17 Isä-lapsi-kerho: äijäkokkausta, ilm. 10.5. mennessä osallistuminen ja ruokavali Anne Saarnille p. 040 341 7156
ti 8.5. klo 9.30 perhekerho
ti 15.5. klo 9.30 perhekerho
27.5. klo 11 Messu, Rajamäki, Haikka
Kesäkahvila avoinna tiistaisin ja torstaisin 5.6.-3.7. klo 9

Haliskahvila (Kardinaalinkatu 3 A, kellarikerros) avoinna 31.5. saakka tiistaisin ja torstaisin klo 12-14

Metsäkirkko Runosmäessä ke 6.6. klo 18, Haltia, Aaltonen, Vuola

ENGLANTIA OXFORDISSA 25.6.-5.7.2012

Lähde mukaan oppimaan englannin kieltä aidossa ympäristössä Oxfordissa, jossa opiskelet ja asut Wycliffe Hall -collegessa.

Paikallisen opettajan johdolla sukellat englantilaiseen elämänpiiriin historiallisesti merkittävässä kulttuurikaupungissa, jossa huomaat pärjääväsi englannilla eri tilanteissa paikallistenkin ihmisten kanssa.

Opiskelemme englannin (A 1-kieli) lukion suullisen kielitaidon soveltavan kurssin, joka sisältää harjoituksia monipuolisesti esim. erilaisten puhetilanneharjoitusten ja ääntämisen opetteluun kautta, kartuttaen sanavarastoa ja kerraten viestinnän kannal-

ta keskeisiä rakenteita.

Retkeilemme myös Lontooseen ja Stratford-On-Avoniiin.

Kesälukio maksaa 1400 € sisältäen matkat Helsinki-Oxford-Helsinki, opetuksen, majoituksen, ateriat (aamiainen, lounas, illallinen) tapaturmavakuutus, kokopäivätretket sekä tutustumiskäynnit Oxfordissa.

Ilmoittaudu 31.5.2012 mennessä
Hilkka Ollikainen, p. 02 4123 612,
hilkka.ollikainen@tk-opisto.fi tai
Jaana Rantala, p. 02 4123 052,
jaana.rantala@tk-opisto.fi

Turun kristillinen opisto | Lustokatu 7, 20380 Turku
puh. (02) 412 3500 | info@tk-opisto.fi

www.tk-opisto.fi

Lakipalvelu Leinonen

Puh 040 7425 061

LPL

Perinteiset koko perheen Hamaron markkinat

järjestetään
Räimän kentällä
tiistaina 5.6. klo 18-20.

Markkinoiden musiikista ja juonnosta vastaa Juke Lehtelä.
Ohjelmassa musiikkia, grillimakkaraa ja buffet, kirpputori, yrittäjien tuote-esittelyjä, kesäkukkuja, karkkeja ym.

Tervetuloa!

Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistys ry

Aurajokisäätiö järjestää vuonna 2012 seuraavat perinteiset melontatapahtumat:

Kevätmelonta järjestetään 26.5.2012 historia -teemalla ja suuntana on Turun kaupunki.

Yömelonta järjestetään 25.8.2012 muinaistulien yönä ja silloin suunnataan yläjuoksulle.

HUOM: Aikaisempina vuosina heinäkuussa järjestetyn kaksipäiväisen Aurajokimelonnan osalta pidetään väli vuotta.

Muuta toimintaa:

– Aurajokisäätiö on aloittanut uuden kehittämisohjelman (Aurajoki -ohjelma) laatimisen. Ohjelman valmisteluun pääsevät kevään ja kesän aikana mukaan myös Aurajoen varren asukkaat.

– Aurajoen yläjuoksulle on suunnitella Melontaluontopolku ja sen tarkoitus valmistua kesään mennessä.

– Aurajokisäätiö hakee melontakokemusta omaavia "kaverimelojia" reserviin. Kaverimelojia tarvitaan eri tapahtumissa ensikertalaisten tueksi.

– Opastuskeskuksesta voi vuokrata kokoustiloja ympäri vuoden.

Aurajokisäätiön toiminnasta vastaa vuonna 2012 toiminnanjohtaja (vt) Mia Puotunen.

Aurajokisäätiö
Valkkimyllynkuja 2
20540 Turku
+358 2 2623 442
+358 44 5537 408
mia.puotunen@aurajoki.net
www.aurajoki.net

Aurajokisäätiö

Auraästiftelsen